19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލި ސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖި ލީހުގެ ކޮމިޓީ ޔައުމިއްޔ
އިޖުތިމ ޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން
1 ޖޫން 2021
ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަ ން / ގޮތް: މައިކްރޯ ސޮފްޓް ޓީމްސް މެދުވެރިކޮށް – ވެބް ކޮންފަރެންސިންގ
ފެށުނު ގަޑި: 11:30

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
}ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު؛ އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޢު{
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
السالم عليكم . އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ މި ދައުރުގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން ފެށުނީ. ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި
މެންބަރުންނަކީ، އަޙްމަދު ޢީސާ، ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް،
ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުޙައްމަދު ރާޢީ، މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޙުސައިން
ފިރުޝާން، މަޑަވެލި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުޙައްމަދު ޝާހިދު، ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
އިތުރު މެންބަރަކު އެބަ އިންނެވިތޯ؟ އަޅުގަނޑަށް ސިސްޓަމުން ފެންނަނީ މި މެންބަރުން. އާދެ! މިއަދު ކޮމިޓީ،
އަޅުގަނޑު މި ބޭއްވީ ކޮމިޓީގައި އެބަ ހުރި ނުނިމި ވަރަށް ގިނަ ބިލުތައް ސުންގަޑި ހަމަވެފަ. އެއާއެއްކޮށް ބައެއް
މައްސަލަތައް ވެސް އެބަހުރި މިހާރު ލިބިފަ. ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން މިހާރު ކުރިއަށްގެންދަން ހުރި މައްސަލަތައް
މެންބަރުންނަށް ވިދާޅުވެދެއްވުން އެދެން.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިހާރު އިންނާނެ އެޖެންޑާ ޝެއަރކޮށްލާފައި ޗެޓުގައި. ފެނިލައްވާތޯ ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަޓްސްއަޕް ގުރޫޕަށް ފޮނުވާލެވޭނެތޯ؟ އަޅުގަނޑަށް ތަންކޮޅެއް އުނދަގޫ ޓީމްސްއިން ބަލާލަން.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މި ފޮނުވާލަނީ، މަޑުކޮށްލައްވާ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެންމެ ފުރަތަމަ މި އޮތީ ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލު. ބިލުގެ ސުންގަޑި 13 އޭޕްރިލް 2021ގެ ކުރިން
އަޅުގަނޑުމެން އިންނާނީ ކަނޑައަޅާފަ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު ތާރީޚު ފަސްދީ ހިނގައްޖެ. އައު ސުންގަޑިއެއް
ކަނޑައެޅުމާއި، މި ބިލުގެ މަސައްކަތް އިތުރަށް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެން ރާވާލަން އެބަޖެހޭ. މިކަމާ
1

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ގުޅޭގޮތުން އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އެއްޗެއް ފާހަހަކޮށްލަން އެބަ އޮތްތޯ؟ ފިރުޝާން ފުރުޞަތެއް، ފިރުޝާން
ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މަޑަވެލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ވަރަށް ބޮޑަށް. ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ބިލުގެ މަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން
ބޭނުންވީ، ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ބިލު އަސްލު ނުނިމި އޮތީ އެންމެ މާއްދާއެއްގެ ސަބަބުން. އެއީ ފަންޑު މެނޭޖުކުރާނެ
ގޮތެއް، އެ ޖަމުޢިއްޔާތަކަށް ދޭނެ ފަންޑުގެ ބަޔާހިސާބުގައި ސްޓަކުވެފައި އޮތީ އިނގޭތޯ. ދެން އެހެންނަމަވެސް،
އޭގެފަހުން އޭތި އެކަމަށް ފިލްޒާގެ ލަފައެއް ލިބި އެކަން ކުރިއަށްގެންދެވޭނެ ކަމަށް، މިހާރު އޮތްގޮތަށް
ކުރިއަށްގެންދަން ރަނގަޅުކަމަށް އަދި މިހާރު އޮތީ ރަނގަޅަށް ކަމަށް ލަފާ ލިބިގެން. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވޭ އެއްދުވަހު
ކޮމިޓީއެއް ބާއްވާފަ ވޯޓެއް ނެގި ހަދާނެއް. އެއީ ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސަ ވެސް ހަމަ
ހުރެގެން، ޖީ އޮންލައިންކޮށް ވޯޓުދެއްވި. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވޭ ވޯޓެއް ނެގި ހަދާން ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު ފާސްކޮށްފަ. ދެން
އެހާ ހިސާބުގައިހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ، ދެން އިތުރަކަށް ރިވިއުކުރަން ނުވަތަ އަލުން މާއްދާ
ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތެއް އޮތްހެނެއް އަޅުގަނޑަކަށް ހިއެއްނުވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑަކަށް އެ މަޢުލޫމާތެއް ނޭނގޭ.
އެހެންވީމާ، ހިތަށްއެރީ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލާނީއޭ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ބަލައި ދެއްވާ ރާޢީއަށް އަޑުނީވޭ ކަމަށް އެބަ ވިދާޅުވޭ. ދެން އަޅުގަނޑަށް އަޑު އެބަ ލިބޭ. ދެން،
އޭގެ އިތުރަށް މިހާރު ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލުގައި ފައިނަލްކުރެވިފަތޯ އިނީ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން
ސާފުކޮށްދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
؟
އަދި އެއްފަހަރު ވިދާޅުވެވިދާނެތޯ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހުރިހާ ބޭފުޅުންވެސް މިއުޓްކޮށްލައިގެން ތިއްބެވުން އެދެން އިނގޭތޯ. އަޑު އެކޯ އެބަވޭ. އޮންލައިންކޮށް
ކުރިއަށްގެންދާއިރު އުނދަގޫވާނެ. އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ މި ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލުގެ ރިޕޯޓު މިހާރު އޮތީ ކޮމިޓީން
2

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ފައިނަލްކުރެވިފަތޯ؟ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ސާފުކޮށްލަދެއްވުން އެދެމޭ. އޭގެ އިތުރުން މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ރާޢީ އަޑު ނުލިބޭ ކަމަށް އެބަ ބުނޭ. އެކަން ރަނގަޅުކޮށްލެވިއްޖެއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަދި ބިލު ނުނިމޭ އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ބިލަށް ވަކިން ކޮމިޓީއެއް އެއް ދުވަހަކުން ބާއްވަންވީ ނޫންތޯ ފިރުޝާން،
ކިހިނެއްވާނެތޯ؟ ޢީސަ ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި އެބަ އޮތް. ޢީސަ ކުރިއަށްގެންދަވާ!
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އަޅުގަނޑު ފިރުޝާން ދެއްކި ވާހަކައާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް ހަނދާންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެ ދުވަހު
ތާށިވި ހިސާބަކީ ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކުންފުނިތަކުގެ ސީ.އެސް.އާރު ނަގާނެ ޕަސަންޓޭޖަކާއި ގުޅޭގޮތުން. ދެން، އޭރު
އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން ފާސްވީ 3% ނުވަތަ 5% އެ ދެ އަދަދުން ކުރެ އަދަދެއް. އަޅުގަނޑު ހަނދާނެއް
ނެތް. ދެން، ރިކޯޑްސް ހުންނާނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވޯޓެއް ނަގައިގެން އަޅުގަނޑުމެން
ފާސްކުރިހެން ކުންފުނިތަކުގެ ސީ.އެސް.އާރުން އެ ޔޫތު މިނިސްޓްރީގެ ޕޮޓަށް އަޅުގަނޑުމެން ލާނެ އަދަދަކާއި
ގުޅޭގޮތުން. އެއީ އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ 3%އޭ. ދެން އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އޮތް ގޮތުން އަޅުގަނޑު
ހަނދާންވާ ގޮތުން ބިލުގެ އެހެން މަސައްކަތްތައް ގާތްގަނޑަކަށް ނިމިފައި ހުރީ. ގިނަ މަސައްކަތްތައް ނިމިފައި،
އެކަމުގައި ގޮތެއް ނުނިމި އޮތީ. ޝިފާއަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އޭގެ ޑީޓެއިލްސް އެނގިލައްވާނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ.
އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ކަމަކަށް ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލު އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ގެންގޮސްފައި އޮތް ހިސާބަކީ
ކޮބައިތޯ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ރަނގަޅަށް ސާފުކޮށްފައި، އެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ދެން އަންނަ ކޮމިޓީއެއްގައި އެ ބިލުގެ
މަސައްކަތް ފަށައިގަންނަން އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ފެނޭ. ވަރަށް ދުވަސްވެއްޖެ ބިލެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު
ނިންމޭ ހިސާބުގައި އޮތް ބިލެއް. މިހާރު ތިންވަނަ ވަރަށް ފަހަރަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަދައްކަނީ ވަގުތު އިތުރުކުރާ
ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އެއްކަމަކަށް މުއްދަތް ހަމަވެފައި އިދެއްޖެއްޔާ ވަގުތު އަޅުގަނޑުމެން 15 ދުވަހުގެ ވަގުތެއް
އިތުރުކޮށްފައި ދެން އޮންނަ ކޮމިޓީއެއްގައި ބިލުގެ މަސައްކަތް ގޮސްފައި އޮތް ހިސާބު ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން
3

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ސާފުކޮށްފައި، އެ ހިސާބުން އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ފަށައިގަނެގެން ކުރިއަށްގެންގޮސް ނިންމާލަން އަޅުގަނޑު
ހުށަހަޅަނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ ޢީސަ. މިހާރު ބިލުގެ މަސައްކަތް ގޮސްފައި އޮތް ހިސާބަކީ ޢީސަ ވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢީސަ ވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މާއްދާއަކުން މާއްދާއަކުން ފާސްކުރަމުން ކުރަމުން ގޮސްފައި މިހާރު
ޔޫތު މިނިސްޓްރީގެ ޕޮޓަށް ލާނެ ޕަސަންޓޭޖާ ބެހޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވެސް އިން ކޮމިޓީގައި ފަހުން ދުވަހު ވޯޓަށް
އެހީމަ އެ މާއްދާ ފާސްވެފަ. އަދި އެބަހުރި ބައެއް މާއްދާތައް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ވޯޓަށް އަހައިގެން ފާސްކުރަންޖެހޭ.
އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ޢީސަ އެ ހުށަހެޅުއްވީ 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް. ދެން އެ މުއްދަތާއި ދޭތެރޭގައި އިތުރު
މެންބަރަކު އިޢުތިރާޟުނުކުރަންޏާ ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމަން 15 ދުވަސް ތެރޭގައި ނިންމަން ހިފާނީ.
އިރާދަކުރެއްވިއްޖެއްޔާ ދެން އެންމެ އަވަހަށް ބޭއްވޭ، މި ހަފުތާގައި އަދި އިތުރު ކޮމިޓީއެއް ބާއްވާނަން ހަމަ ސީދާ
ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރަން. އޭރުން އެ ކޮމިޓީގައި މަސައްކަތް ނުނިމިއްޖެއްޔާ އަދިވެސް އިތުރު
ކޮމިޓިއެއް ބާއްވާނީ. ފިރުޝާން، ކުރިއަށްގެންދެވުން އެދެން.
މަޑަވެލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ އަސްލު ޝިފާޢު ފާހަގަ ތި ކުރައްވާ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ވެސް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވީ.
އެހިސާބުގައިހެންނޭ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ނިމިފަ އިނީ މާއްދާއަކުން މާއްދާއަކުން މާއްދާއަކުން ގޮސް. ދެން، މުޅި
ޖުމުލަ ބިލަށް ވޯޓަށް އަހާލީމަ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ފަސޭހަވާނެހެން. އެއީ ދެން އެހެން ކޮމިޓީއެއްގައި ވިޔަސް
މައްސަލައެއް ނެތް. އެކަމަކު، އޭގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް އެ ބިލު މިހާރު ފާސްވެފައި އޮތް ހިސާބު އެ
ޑޮކިއުމަންޓު އަޅުގަނޑުމެންނާއި ހިއްސާކޮށްލަން އޮންލައިންކޮށް ވީމަ، ކޮންމެ މެންބަރަކަށް ވެސް ލިބޭގޮތް
ހައްދަވައިދެއްވުން. އެއީ. ތެންކިޔު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް މެންބަރަކު އިތުރު 15 ދުވަހުގެ މުއްދަތު، އެހެންވީމާ، މި މަހު 16 އަށް
ބިލު ނިންމުމަށް އިޢުތިރާޟުނުކުރަންޏާ އަޅުގަނޑު ބަލާނީ ސުންގަޑިއަކަށް މި މަހުގެ 16 ކަނޑައެޅުނީ ކަމަށް. ދެން،
4

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އޭގެ އިތުރުން ސެކްރެޓޭރިއޭޓުގައި އެދެން އަޅުގަނޑު މާދަމާ ވެސް ހަމަ ކޮމިޓީއެއް ބާއްވައިދިނުން. މާދަމާ ކޮމިޓީގެ
އެޖެންޑާއަކީ ހަމަ ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިއުން. އޭގެ އިތުރުން މެންބަރުންނަށް މިހާރު
ކޮމިޓީ މި ރިޕޯޓު، ބިލުގެ މަސައްކަތް ގޮސްފައި އޮތް ހިސާބު ގްރޫޕުގައި ހިއްސާލަކޮށްލަދިނުން އެދެން. ވަރަށް
ދުވަސްވެއްޖެ މިހާރު އަނެއްކާ މެދުކެނޑިފަ. އެހެންވީމާ، މެންބަރުންނަށް ބިލަށް ގޯތްރޫކޮށްލާފައި މާދަމާ، ދެން ބޭއް ވޭ
ކޮމިޓީއެއްގައި އެ ބިލުގެ މަސައްކަތަށް ތައްޔާރުވެދެއްވުން އެދެން ހަމަ އިނގޭތޯ.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ ....
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އަދި ކުރީ އެޖެންޑާއާ ގުޅޭގޮތުން އެއްޗެއް ސާފުކޮށްލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޢީސަ ކުރިއަށްގެންދަވާ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ އޮންލައިން ކޮށް މިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހާ ފަސޭހަވެދާނެ ބާވައޭ މާއްދާއަކުން
މާއްދާއަކުން ބިލެއް ޗެކްކުރަން. މިހާރު މާލޭގައި މެންބަރުން ތިއްބެވި ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލިސް އިދާރާ
ތެރޭގައި އޭރުން ހަމަ އެއްގަޑިއެއްހާއިރު ތެރޭގައި ނިންމާލެވިދާނެހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ޕްރޮޖެކްޓަރުން
ބަލަހައްޓައިގެން ތިބެ. ކިހިނެއްތޯ؟ އެގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީއެއް ބޭއްވުމުގެ ހުއްދަ އޮވޭތޯ؟
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
5

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުއްދަ އެބަ އޮތްތޯ މަޖިލިސް ކުރާ ގޭގައި ކޮމިޓީ ބާއްވަން؟
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! މިވަގުތު ހުއްދަ ލިބިފައި އިނީ 241 ކޮމިޓީއަށް އެކަނި. ދެން، އަޅުގަނޑު އަމީންޢާއްމަށް ގުޅައިގެން ބަލާލަން
ޖެހޭނީ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން، އެހެންވީމާ، މެންބަރުންގެ ވިސްނުން ކިހިނެއްތޯ ހުންނެވީ. އަޅުގަނޑުމެން ހަފުތާއެއްހާ ދުވަހަށް އަދި ބަލާލުން
މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދަން. އެއީ ޢީސަ އެ ފާހަގަކުރެއްވިހެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް އުނދަގޫ
ކަމަކަށް ވާނެ އަނެއްހެން އޮންލައިންކޮށް ބިލެއް ފައިނަލްކުރުން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްކޮށް އިށީނދެވޭތޯ ހަފުތާއެއް
ނޫނީ ދެ ހަފުތާއެއްހާ ދުވަހަށް ބަލާލަން މަޑުކޮށްލަން. ކިހިނެއް އެކަމާ ދޭތެރޭގައި މެންބަރުންނަށް ފެނިލައްވާ ގޮތެއް.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅަނީ މަޖިލީހުގެ އިދާރާއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީއެއް ފިޒިކަލީ މަޖިލިސް
ތެރޭގައި ކޮމިޓީއެއް ބާއްވަން. ހުއްދަ ލިބޭ ކަމަށް ވަންޏާ ދެން އޮންނަ ކޮމިޓީއެއްގައި އެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން
ކުރިއަށްގެންދަން. އެ ނުލިބޭ ކަމަށް ވާނަމަ ކޮވިޑުގެ ހާލަތަށް މިހާރު އަޅާފައި ހުރި ފިޔަވަޅުތަކަށް ލުޔެއް ލިބޭތޯ
ބަލަން އަޅުގަނޑުމެން 10 ވަރަކަށް ދުވަހު މަޑުކޮށްލުން އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ގާނޫނެއް ހަދައިގެން
ނެރޭއިރުގައި އެއަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ކޮންސެންޓްރޭޓުކޮށްގެން އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ދޭންޖެހޭ ސަމާލުކަން ނުދީ
ހަދައިގެން ނެރެފިއްޔާ ދެ ކަމެއް ދިމާވާނެ. އެއްކަމަކީ އެ ގާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ މައްސަލަތައް ދިމާވާނެ. ދެވަނަ
ކަމަކީ ކޮމިޓީ މެންބަރުންގެ އެ ޝައުގުވެރިކަން އެ މަސައްކަތަށް ދީފައި ހުރި މިންވަރާއި ދޭތެރޭގައި ސުވާލު
އުފެދޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރެޕިއުޓޭޝަނަށް ބަލާއިރު ވެސް އަދި މުސްތަޤުބަލުގައި އެ ގާނޫނު
ތަންފީޛުކުރަން ދިމާވެދާނެ މައްސަލަތަކަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ރިޢާޔަތްކުރާއިރު ވެސް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ވީހާވެސް
ބޮޑަށް، އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެ މަސައްކުރެވޭނެ ރަނގަޅު މާހައުލެއްގައި ތިބެގެން އެ މަސައްކަތް ކުރުން
ބުއްދިވެރި ކަމަށް.
6

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސަ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާހިދު ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި އެބައޮތް.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު. ޝާހިދު ރެޑީވެލަންދެން ދެން އެހެންވީމާ، މަކުނުދޫ
ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާޢީ.
މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާޢީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. ދެންމެއަކު އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ ތާއީދުކުރަނީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސަ ހުށަހެޅި
ގޮތަށް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބަލައިގެން ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްކޮށްފަ އި ހުރި ބިލެއް އަސްލު މި ބިލަކީ. ދެން،
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލު މީތީގައި އެ ބުނުއްވިހެން ދެންމެއަކު އޭތި ނިމޭއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެއްތަނެއްގައި
ތިބެގެން ނިންމާލިއްޔާ ކަންނޭނގޭ މީތި އެންމެ ރަނގަޅުވާނީ. އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އެއްވެސްވަރަކަށް އޮންލައިންކޮށް
މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ގޮސް ނިންމާލާކަށެއް. އެހެންވީމާ، އެކަން ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ފެނުނު
ވަކިވަކި މެންބަރުން ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން އެތައް ނުކުތާތަކަށް ޑިސްކަސްކޮށް، ބަލާ އަދި އެތައް މަޢުލޫމާތު
ހޯދާ، މި ފުރިހަމަކޮށް ނިންމަން ބޭނުންވާ އެއްކަމަކަށްވާތީވެ، ހަމަ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ އަދި ވަގުތުކޮޅެއް
ނެގިޔަސް ހަމަ އެއްތާކު ތިވެގެން މީތީގެ ނިމިގެންދާން އިނގޭތޯ. އެހެންވީމާ، އެ ވާހަކަ ފާހަގަކޮށްލަންވެގެން.
ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު އެބައިންނެވިތޯ؟
ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި އެބައިން އެހެންވީމަ. ޗެޓުގައި ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން
މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވެސް އެބައިން ފާހަގަކުރައްވާފައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސަގެ އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދުކުރާ ކަމަށް.
ޝާހިދު ހިއެއްނުވެ މިވަގުތު ކޮމިޓީގައި އިންހެނެއް. އެހެންވީމަ...
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫން، އެބަ އިނިން އަޅުގަނޑު.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
7

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އެހެންވީމާ، ޝާހިދު ކުރިއަށްގެންދެވުން އެދެން. ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި އެބައިން.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އޭރުގައި ދަންނަވަން އުޅުނީ ޢީސަ ދެއްކެވި ވާހަކަތަކުގެ ތެރެއިން އެއްބައި އަޅުގަނޑު ބަލައި ގަންނަމޭ،
އެއީ ވަގުތު އިތުރުކުރުމާއި އިތުރު މީޓިންގއެއް ބާއްވަން އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުން. ދެން، އޭރުގައި އެ ބިލާ
މެދު އަޅުގަނޑުމެން ޑިސްކަސްކުރިއިރުގައި ޑިސްކަސްކުރެއްވުމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއްބަސްވުމަކަށް
އާދެވިފައިހެން އޮތީ ސީ.އެސް.އާރު ކޮމްޕޯނަންޓުގެ ތެރެއިން 25% އެގޮތަށް ލާން. އެ ޕޫލަށް ލާން. ދެން އޭގެ
އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން އޭރުގައި ޑިސްކަސްކުރެވެމުންދިޔައިން އަމިއްލަ ކުންފުނިތަކަށް ވެސް އެޕްލައިވާ ގޮތަށް އެ
ބިލު ޑްރާފްޓްކުރާއިރުގައި ހިމަނަން. 5% ވީމަ، މާކުޑަވާނެ.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ޝާހިދު، 6%އެއް ނޫން. 25% އެއް ނޫންތޯ
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
25% އެއީ ސީ.އެސް.އާރު ކޮމްޕޯނެންޓުގެ. އޭރަށް އަނެއް 75% އެ ބޭފުޅުންގެ އަތްޕުޅުގައި އޮންނާނެތާ. އެއީ ދެން.
އޭރުގައި އެ ވާހަކަ ދައްކަންވެގެން އަޅުގަނޑު އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެކަމަކު ހިތަށްއަރަނީ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލިސް
ކުރާ ގޭގައި ކޮމިޓީއެއް ބާއްވައިގެން މީތި ނިންމާ ގޮތަށް މިހާރު ގިނަ ބޭފުޅުން ތި ތާއީދުކު ރަނީ، ވާހަކަ ވެސް ހުރީ.
އެހެންވެއްޖެއްޔާ 15 ދުވަސް ރަނގަޅު މުއްދަތެއް ބާވައޭ؟ އެކަމާ ދޭތެރޭގައި އެއްވެސް މެންބަރަކު އިތުރު ކަމެއް
އިތުރު ޚިޔާލެއް އެބަ އޮތްތޯ؟ ދެން މިހާރު މަޖިލިސް ކުރާ ގޭގައި ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ގޮތުގައި އަންނަ
ހަފުތާގައި އެންމެ އަވަހަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީއެއް ބޭއްވޭނީ. އަޅުގަނޑު ވެސް މިވަގުތު މިހުރީ ރަށުގައި.
އެކަމަކު، މި ހަފުތާ ބަންދުގައި ދާނަން މާލެ. އެހެންވީމާ، އަންނަ ހަފުތާގައި ކޮމިޓީއެއް ބޭއްވޭނީ. އެހެންވީމާ، އެ
ތާރީޚާ ދޭތެރޭގައި އެގޮތަށް އެކަން ކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ އެއްވެސް އިތުރު ޚިޔާލެއް އެބަ އޮއްތޯ؟
8

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު އީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ، މިހާރު ތާރީޚަކީ އެއީ މާބޮޑު މައްސަލައެއް ނޫން. ތާރީޚަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހަމަ މާދަމާ
ވެސް އޮންލައިން ކޮމިޓީއެއް ބާއްވާލާފައި ވެސް ތާރީޚު އިތުރުކޮށްލެވިދާނެ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން 15 ދުވަސް ޖަހާފައި
އިންދާ 5 ދުވަހުން ނިމިއްޖެއްޔާ ހަމަ އެ ތާރީޚަކީ ދެން އޮންނަންޖެހޭ އެއްޗެއް ނޫން. އެ ނިމުނީ އެހިސާބުން. ދެން
އެއީ އަނެއްހެން މަޖިލީހުގައި އާންމުކޮށް ޢަމަލުކުރަމުން އަންނަ އުސޫލެއް ވީމަ، ކޮންމެ ބިލަކަށް ބިލު ނިމެންދެން
ތާރީޚެއް ކަނޑައަޅާފައި ރިޔާސަތަށް އަންގަމުން ދިޔުން. އެހެންވީމާ، 15 ދުވަސް ތެރޭ ނުނިންމިއްޖެއްޔާ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަނެއްކާ ވެސް ހަމަ ކޮމިޓީއެއް ބާއްވާފައި އަނެއް 15 ވެސް ޖެހޭނެ. އަދި އަޅުގަނޑުމެން މި
ކަނޑައަޅާފައި އޮންނަ މުއްދަތަކަށްވުރެ އަވަހަށް ނިމިއްޖެއްޔާ ވެސް ކިތަންމެހާ ވެސް ރަނގަޅު. އެހެންވީމާ، އެއީކީ
މައްސަލައެއް ކަމަކަށް އަޅު ގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ، ދެން ދެންމެގައި ޝާހިދު އެ ވިދާޅުވި
ވާހަކަ އަދި އެހެން މެންބަރަކު ވެސް ފާހަގަކުރައްވައިފި، އަޅުގަނޑުމެން ޕޮޓަށް ލާނެ ޕަސަންޓޭޖާ ގުޅޭ ގޮތުން
އަޅުގަނޑުމެން ނިންމި ނިންމުމުގައި އޮޅުމެއް މެންބަރުންނަށް އަރާފައި އެ އޮތީ. އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ފެނުމުގައި ދެ
ކަމެއް ކުރެވިދާނެ. އެއްކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓެއް ނަގައިގެން ނިންމި ނިންމުން އޮތީ ކިހިނެއްތޯ އިދާރީމޭޒުން
9

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ދެން އޮންނަ ކޮމިޓީއެއް އޮންނަ ދުވަހަކު ރަނގަޅަށް ޔައުމިއްޔާ ބަލައިގެން ޗެކްކުރުން. ދެވަނަ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން
އަލުން އަޅުގަނޑުމެން ނަގާފައި އޮތް ވޯޓަށް ރީވިޒިޓްކުރުން. މިސާލަކަށް ބައެއް މެންބަރުންނަށް އެ އަދަދު
ކުޑަހެން، 5% ކުޑަހެން ހީވާ ކަމަށް ވަންޏާ، އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން 3% ފާސްކުރީ ވެސް އިނގޭތޯ. % 5
ފާސްކުރަން ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑު ވެސް އެދުވަހު ވެސް ވަކާލާތުކުރިން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ
ޖީހާން، އަޅުގަނޑުގެ ހަނދާން ބަލިނޫން ކަމަށް ވަންޏާ ޖީހާން ހުށަހަޅުއްވައިގެން % 3 އަށް އޭތި ކުޑަކޮށްފައި
ފާސްކުރީ. ދެން އަޅުގަނޑަށް ވެސް ޕަރސަނަލީ އެއީ ވަރަށް ކުޑަ އަދަދެއް. މިސާލަކަށް ސަރުކާރު ކުންފުންޏެއްގެ
ސީ.އެސް.އާރުގެ 3% އަކީ މިކަހަލަ ޕޮޓަކަށް ލާން އަސްލު މާ ކުޑަ އަދަދެއް. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ ޔޫތު
މިނިސްޓްރީ ބަޖެޓުގައި % 3 ހަދާފައި ސަރުކާރު ހިއްސާވާ ކޮންމެ ކުންފުންޏެއްގެ ސީ.އެސް.އާރުގެ % 25 ހެދުން
އެއީ ރަނގަޅު އަދަދެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް އަބަދު ވެސް ގަބޫލުކުރެވޭ. ކަމެއް ކުރާއިރުގައި ރަނގަޅު އެއްޗެއް
ނިކުންނަވަރުގެ އަދަދެއް ކަލެކްޓުކުރެވޭ ޕޮޓެއް ނެތިއްޔާ ދެން އެވެސް ވާނީ މަލާމާތަކަށް ފަހުން. އެއީ ކީއްކުރަން
ކޮށްފައި އޮތް ކަމެއްހެއްޔޭ؟ ލިބެނީ، އެހެންނު!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާނ! އޯކޭ. އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު ސީދާ ތި ބިލުގެ މަސައްކަތަށް ކޮމިޓީއެއް ބާއްވާނަން. އަޅުގަނޑު ވެސް
ހަނދާން އެބަހުރި ވަރަށް ފޯރިގަދަ ވޯޓެއް، ދެ ފަހަރު ވޯޓަށް އަހައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އޮތީ ގޮތެއް ނިންމާފަ.
އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއަށް ރީވިޒިޓްކުރައްވަން ބޭނުންފުޅު ވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑު
އެކަން ކުރާނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު، މި ނިންމުމަކީ އެހެންވީމާ، މި ވަގުތައް ސުންގަޑިއަކީ މި މަހުގެ 16
ކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައި މި ބިލުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލިސްކުރާ ގޭގައި ކުރެވޭނެ ތާރީޚެއްގައި ކުރާނަން.
ދެން ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އެކަން ސާފު އެބަކުރައްވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންއިރަކުންތޯ ކޮމިޓީއެއް މަޖިލިސްކުރާ ގޭގައި
ބޭއްވޭނީ. ބޭއްވޭނެ ތާރީޚެއް ލިބުނުހާ އަވަހަކަށް އަޅުގަނޑު އިރާދާކުރެއްވިއްޔާ ސީދާ އެ ބިލުގެ މަސައްކަތަށް
ކޮމިޓީއެއް ބާއްވާނަން. އެހެންވީމާ، އެޖެންޑާ ނަންބަރު މި އައިޓަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރުން މިހިސާބުން
ނިންމާލަން، އިތުރު ބޭފުޅަކު ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން ނެތިއްޔާ.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ބުނެލަން. ދެން މާ ބޮޑު ވާހަކައެއް ނޫން. އެހެންވިއަސް ފުރުޞަތެއް ދެއްވިއްޔާ ރަނގަޅު.
10

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝާހިދު ވަރަށް ކުރުކޮށް ވިދާޅުވެދެއްވާ.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ވަރަށް ބޮޑު އޮޅުމެއް. ޢީސާއަށް ވެސް އަރާފައި އެ އޮތީ. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ މީގައި އޮންނާނީ މިނިސްޓްރީގެ
މާލިއްޔަތުގެ % 3. އެއީކީއެއް ސަރުކާރު ކުންފުނިތަކުގެ ބަޖެޓުގެ ޕަސެންޓޭޖެއްނޫން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝާހިދު، އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ބޮޑަށް ރަނގަޅީ، ޝާހިދު، އަޅުގަނޑަށް ބޮޑަށް ރަނގަޅީ ހަމަ އެ މާއްދާއަށް ދެން މި
ގަޑީގައި ބަހުސްނުކޮށް މި މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދަން.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ވާހަކަ ހުއްޓާލީ. ދެން އެހާ ބޮޑު އޮޅުމެއްގައި ތިބޭނެކަމެއް ނެތްތާ މީޓިންގ ނިމެމުންދާއިރުގައި. އެހެންވެގެން ހަމަ
ދަންނަވާލީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެއަށް ރީވިޒިޓްކުރާނަން އިރާދާކުރެއްވިއްޔާ. ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ބިލުގެ މަސައްކަތްކުރަން ބާއްވާ
ކޮމިޓީއެއްގައި. އެހެންވީމާ، އެ ބިލުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތާއި ސުންގަޑިއާ ބެހޭގޮތުން އެއްޗެއް
ފާހަގަކޮށްލަން ނެތިއްޔާމުން...
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ނޫނޭ ދެން ހަމަ މިހާރު މި ވާހަކަދެކެވުނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގާތްގަނޑަކަށް އެއްބަސްވުމަކާއި ހަމައަށް އާދެވުނު ގޮތް
ރަނގަޅުކަމަށް ދެކެން އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
11

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އާދެ! އެހެންވީމާ، މި އެޖެންޑާ ނަންބަރު 1 ޖަމުޢިއްޔާތަކުގެ ބިލުގެ މިވަގުތައް މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެން މި
ކޮމިޓީގައި ނިމުނީ ކަމަށް ބަލާފައި އެޖެންޑާ ނަންބަރު 2، މި އޮތީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޅިވަރު ގާނޫނު. އަޅުގަނޑު ހިތުން
ކުޅިވަރު ގާނޫނަކީ އެއީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފް ހުށަހެޅުއްވި ބިލެއް. ދެން އެ ބިލަށް ވަރަށް ބޮޑެތި
އިޞްލާޙުތަކެއް އެބަހުރި ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ފޮނުވާފަ. ގާތްގަނޑަކަށް ބޮޑު ބިލެއް އެބައޮތް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ
ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންލައިން މީޓިންގއެއް ގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދެވޭ ވަރަށްވުރެ ތަންކޮޅެއް ބޮޑު
ބިލެއް މިއީ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިކަމާ މެދު އެއްޗެއް ވިދާޅުވުން އެދެން. ދެން 30 އެޕްރީލް
އަޅުގަނޑުމެން އޮތީ މި ބިލުގެ ވެސް ސުންގަޑިއަކަށް ކަނޑައަޅާފަ. އެހެންވީމާ، މިހާރު 30 އޭޕްރީލު ހިނގައްޖެ.
އެހެންވީމާ، މި ބިލަށް ވެސް ސުންގަޑިއެއް ކަނޑައަޅައި ދެއްވުން އެދެން ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ކަމާ
މެދު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފިރުޝާން ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައި އެބައިންނެވި. ފިރުޝާން ކުރިއަށް ގެންދަވާ.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މި ބިލަކީ އަސްލު ސަރުކާރުގެ ބިލެއް ނޫން. މިއީ ޕްރައިވެޓް ބިލެއް. ދެން މި ބިލަށް
ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން އޭރު ކޮމެންޓަށް، ސަރުކާރުގެ ކޮމެންޓަށް އެދުނީމަ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން
އެބަހުރި ޔޫތު މިނިސްޓްރީން، ޔޫތު މިނިސްޓްރީން ތައްޔާރުކޮށްފައި އޮތް ބިލެއް އޮތްގޮތަށް ފޮނުވާފަ. ދެން އަދި
އޭ.ޖީގައި އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ ގޮތުގައި އޭ.ޖީގައި ވަކި ބިލެއް ހަމަ މި ކަމަށް އެބައޮވޭ. ތައްޔާރުކުރޭ
އެބަ. މި އަހަރުގެ ތެރޭގައި ހަމަ ސްޕޯޓްސް ބިލުގެ ނަމުގައި ބިލެއް މަޖިލީހަށް އަންނާނެ ކަމަށް ވެސް އެބައޮތް
ލިސްޓުކުރެވިފަ. އެހެންވީމާ، މިއީ ޙަޤީޤަތުގައި ޕްރައިވެޓް ބިލެއް ވީމަ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އެހާ ބޮޑަކަށް އަސްލު
މި ދޭތި އެއްގޮތްވާނެ ތަނެއް. މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރުގެ ވަކި ވިސްނުމެއްގައި ހުށަހެޅި ބިލެއް ކަމުގައި ވާނަމަ
އެގޮތަށް މި ބިލު އޮންނާނީ. ދެން އޮތްގޮތަކީ ސަރުކާރުން ބިލު ހުށަހަޅަންދެން މަޑުކުރުން އަޅުގަނޑުމެން ވެސް. ދެން
އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އެހާ އަވަހަށް މީތި ނިންމޭނެ ތަނެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އަނެއްކާ ވެސް 30
ދުވަސް އަޅުގަނޑުމެން މިއަށް ޖަހަން. އެހެންނޫނީ އެއަށްވުރެވެސް ގިނައިން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހުށަހެޅުމެއް ގޮތަށް ކޮންމެވެސް މެންބަރަކު ސުންގަޑިއެއް ހުށަހަޅައި ދެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު.
12

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި އިންނާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު..
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ޢީސައަށްވުރެ ކުރިން އެދިފައޭ އޮތީ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާނ! އޯކޭ ޝާހިދު ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޢީސާ ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު... އާދެ!
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެ ވުން:
ފިރުޝާން އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް މި މަސް ނިމުމާއި ހަމައަށް އޭގައި ފުރުޞަތު، ޓައިމްލައިނެއް، ޓައިމް އިތުރުކުރަން
އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ދެން އެ ބިލުގައި އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ އޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކާފައި އޮންނާނީ
އޭ.ޖީން އިތުރު ބިލެއް ޑްރާފްޓުކުރާ ވާހަކަ އޮވެފައި ސަރުކާރުގެ ޕައިޕްލައިންގައި އޭތި އަންނަން އޮތުމާއި އެކުގައި
ދެން މިނިސްޓްރީގެ މި ދެންނެވީ، ޔޫތު މިނިސްޓްރީގެ ކޮމެންޓަކަށް އެދުނީމަ އެ ބޭފުޅުން އައު އެއްޗެއް އައިމަ
ސަރުކާރުން ފޮނުވަން ނިންމާފައި އޮތް އެއްޗާއި އެ އެއްޗާއި އެއީ އެކައްޗެއްތޯ ބަލާފައި އެކަން އަޅުގަނޑުމެން
ކަށަވަރުކޮށްފައި ގޮތެއް ނިންމަން. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެކަން ނުނިމި ކަންނޭނގެ އޮތީ. އެހެންވީމާ، އޭތި
13

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ލަސްވަނީ. އެހެންވެ 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތު މިއީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަނީ މި މަސް މި ޖޫން މަސް ނިމުމާއި ހަމައަށް
ވަގުތު އިތުރުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެހެން މެންބަރުން ވެސް އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އިތުރުކުރަން ހުށަހެޅި ވަގުތައް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން
ނިންމަނީ. 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރަން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަޅުގަނޑަށް އަނެއްކާ ވެސް މި ބިލާ
ގުޅޭގޮތުން ވެސް އަޅުގަނޑަށް އޮޅުމެއް އަރާފައި ކަންނޭނގެ މި އޮތީ. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވާ ގޮތުން މި ބިލުގެ
މަސައްކަތާއި ގުޅޭގޮތުން ކަންހިނގާފައި އޮތްގޮތް ސާފުވެލުން އެއީ ބުއްދިވެރި ކަމެއް. އެކަންވެފައި އޮތްގޮތެއް ކަމަށް
އަޅުގަނޑު ހަނދާންހުރީ ޙަސަން ލަޠީފް ބިލު ހުށަހެޅުއްވީ. ހުށަހެޅުއްވީމަ އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވީ ޔޫތު މިނިސްޓްރީގެ
ކޮމެންޓަށް. ފޮނުވީމަ ޔޫތު މިނިސްޓްރީން އޮތީ އެ ބޭފުޅުން ޑްރާފްޓުކޮށްފައި އޮތް ބިލެއް ކޮންމެވެސް އެއް
ދުވަސްވަރެއްގައި އެ ބޭފުޅުން މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވަން ނިންމަވާފައި އޮތް ބިލެއް އޮތްގޮތަށް ފޮނުވާފަ. ކޮމެންޓެއް
ނޫން އެ ބޭފުޅުން ފޮ ނުވާފައި އޮތީ. ބިލެއް ފޮނުވާފައި އޮތީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެހިސާބުން ކޮމިޓީގައި
މަޝްވަރާކޮށްފައި ނިންމީ ޔޫތު މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނާއި އޭ.ޖީގެ ބޭފުޅުންނާއި ޙަސަން ލަޠީފްއާއި ތިއްބަވައިގެން
ބިލު ހުށަހެޅި މެންބަރުގެ އިޒުނަ އޮތް ކަމަށް ވަންޏާ އެ ދޭތި އެއްކޮށްލައިގެން އަލުން ރީޑްރާފްޓެއް ހަދަން އިނގޭތޯ.
ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެ ފުރުޞަތު ޙަސަން ލަޠީފަށް ދިނިން. ދިނީމަ ޙަސަން ލަޠީފް އެގޮތަށް އެކަން
ކުރިއަށްގެންދަވާކަށް ބޭނުންފުޅެއްނުވި. ދެން އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންވެފައި އޮތް މަސައްކަތެއް ކަމަށް
އަޅުގަނޑު ހަނދާންހުރީ ޔޫތު މިނިސްޓްރީއަށް އަޅުގަނޑުމެން އަނެއްކާ ސިޓީއެއް ފޮނުވާފައި ބުނަންޖެހޭނީ ޙަސަން
ލަޠީފް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބިލަށް ވަކިވަކި މާއްދާތައް އެނގޭ ގޮތަށް އެ ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ އިޞްލާޙު އަލުން
ހުށަހަޅުއްވާ ދެއްވާށޭ. ދެން އެ މަސައްކަތް ނުކުރެވި އެ އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި ޙަސަން
ލަޠީފްގެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާ ކަމަށް ވަންޏާ ކަމާއި ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކުން
އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ މަޢުލޫމާތު ހޯދަން އެ ބޭފުޅުން ދެކެވަޑައިގަންނަވާ ގޮތް މާއްދާއަކުން މާއްދާއަކުން އެނގޭ
ގޮތަށް އެހެން ބިލުތަކަށް އެ ބޭފުޅުން ކޮމެންޓުކުރައްވާ އުސޫލުން. އެ އުސޫލަކުންނޫން މިހާހިސާބަށް ޔޫތު
14

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
މިނިސްޓްރީން ތި ބިލަށް ކޮމެންޓުކުރައްވާފައި އޮތީކީ. ބިލެއް ފޮނުއްވާފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، ތަންކޮޅެއް ދިގުވެސް
ވެއްޖެ. އެކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ސަފުކޮށްލަދޭންވެގެން އަޅުގަނޑަށް ލިބިފައިހުރި މަޢުލޫމާތުގައި. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން އެއް ކަމަކަށް ކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ އެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ފަށައިގަންނަ ކަމަށް ވަންޏާ މުއައްސަސާތަކުން
ޚާއްޞަކޮށް ޔޫތު މިނިސްޓްރީން ހަމަ އެ ބޭފުޅުން ކަންބޮޑުވާ މާއްދާތަކަށް މާއްދާތައް އެނގޭ ގޮތަށް އިޞްލާޙު
ހުށަހަޅުއްވަން ކޮމެންޓުކުރައްވަން އެ ބޭފުޅުން އަރިހުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެދެންޖެހޭނީ. ދެން ދެވަނަކަމަކީ ސަރުކާރުން
ބިލެއް ޑްރާފްޓުކުރަމުންދާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮންމެގޮތެއް ވިއަސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް
މަސައްކަތްކުރެވޭނީ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް އައިއްސަ އޮތް ބިލަށް. އެހެންވީމާ، މި ވަގުތު އެ އޮތީ ޙަސަން ލަޠީފްގެ
ބިލު. އެހެންވީމާ، އެ ބިލުގެ މަސައްކަތް ސުވާލަކީ ސަރުކާރުގެ ބިލު އަންނަންދެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން
ފާސްކޮށްގެން މަޑުޖައްސާލާފައި ބާއްވާނީތޯ. އެހެންވެއްޖިއްޔާ ބާއްވަންވީ. އެހެންނޫން ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން އެ
ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ އެހެން ބިލުތަކުގެ މަސައްކަތް ވެސް ކުރިއަށްގެންދާ ގޮތަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް
ފެންނަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހިތުން ބިލު މަޑުޖައްސާލާފައި ބޭއްވުމަކަށް އެއްވެސް
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު މިހާހިސާބަށް ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅާފައެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢީސާގެ ވާހަކައިގައި ހުށަހެޅުމެއްގެ ގޮތުގައިތޯ ތި ހުށަހެޅުއްވީ، އަލުން މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އޮތް ބިލަށް ސީދާ
ކޮމެންޓްކުރަން ޔޫތު މިނިސްޓްރީއަށް ފޮނުވުމަށް. ހުށަހެޅުމެއްގެ ގޮތުގައި ވެއްޖިއްޔާ އެހެން ބޭފުޅަކުގެ ތާއީދު
ލިބިއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑު އެއަށް ވޯޓަށް އަހާނަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފިރުޝާން ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. މި ބިލުގެ މަސައްކަތް އަޅުގަނޑު ދެކެގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަސްލު ކުރަންޖެހޭނެ.
މިއީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ނިޒާމުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީއަށް އައިއްސަ އޮތް އަޅުގަނޑުމެން
ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތެއް. ދެން މިނިސްޓްރީން މި ފޮނުވާފައި އޮތް ބިލާ މިނިސްޓްރީން ފޮނުވާފައި ހުރި ޑްރާފްޓާއި
މިއާއި އެއްކުރޭތޯ ނުކުރޭތޯ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމަންޖެހޭ ނިންމުމެއް. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތުން ޙަސަން ލަޠީފް،
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފް މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާނީ ވަކި މަގުސަދެއްގައި ވަކި ކަންތައްތަކެއް
15

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ހާސިލުކުރުމަށް މި ބިލުގެ ތެރެއިން އެހެންނޫންތޯ. އެހެންވީމާ، މި މަސައްކަތް އަދި ސަރުކާރުން ބިލު ފޮނުވިއަސް
ނުފޮނުވިއަސް ހަމަ ކުރަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެނީ. އެހެންވީމާ، މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު
ޝާހިދު އެ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ތާރީޚަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް މިވަގުތު އިތުރު މެންބަރަކު ފުރުޞަތަށް އެދިފައެއް ނެތް. އަޅުގަނޑަށް އި އްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާގެ
ވާހަކައިގައި މި ވަނީ މި ބިލު ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބިލާއި އެއްކުރާކަށް ނުފެނޭ. އެއީ ޙަސަން ލަޠީފް ވެސް އެކަމަށް
އިންކާރުކުރައްވާތިއްޔޭ. ދެން އޭގެ އިތުރަށް ޔޫތު މިނިސްޓްރީއަށް ސީދާ މި ބިލަށް ކޮމެންޓުކުރުމަށް ފޮނުވުމަށް. ދެން
އިތުރު ހުށަހެޅުމެއް އަދި ލިބިފައެއް ނެތް. އަދި މި ހުށަހެޅުމަށް އިތުރު ބޭފުޅަކު ތާއީދުވެސް ސީދާ ލިބިފައެއް ނެތް.
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ކުރިއަށްގެންގޮސްދެއްވާ.
ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ދެން ސުންގަޑިއަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އަދި ހަމަ އެއާއެކީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ޢީސާ ދެންމެ އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް މި ބިލު ފޮނުއްވާފައި މި ބިލުގެ މާއްދާތަކަށް މިނިސްޓްރީގެ ކޮމެންޓު ހޯދަން
ފޮނުވުމަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ އެ ހުށަހެޅުއްވީ ސީދާ މި ބިލުގެ މަސައްކަތް. އެއީ ސަރުކާރުން
ފޮނުއްވާފައި އޮތް ބިލާއި ޙުސައިން ލަޠީފް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބިލާއި މިކްސްނުކޮށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން
ލަޠީފް ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ބިލުގެ މަސައްކަތް ސީދާ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ކުރިއަށްގެންދިއުމަށް. އަދި އެ ބިލަށް
ކޮމެންޓުކުރުމަށް ޔޫތު މިނިސްޓްރީއަށް އަލުން އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވުމަށް. އެއަށް ތާއީދުކުރައްވާފައި މި އޮތީ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް. އެހެންވީމާ، އިތުރު ބޭފުޅަކު އެކަމާއި އިންކާރުނުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން
ކޮމިޓީން އެގޮތަށް ފާސްކުރީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ނިންމީ. އެހެންވީމާ، މި ބިލުގެ ސުންގަޑިއެއް ގޮތުގައި ވެސް
އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު އެއްވެސް މެންބަރަކު އިތުރު ހުށަހެޅުމެއް ނެތީމަ ޖޫން މަހުގެ ނިޔަލަށް މި ބިލުގެ ސުން
ގަޑިއެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީން ކަނޑައެޅިއްޖެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ނިންމަން. ދެން އެޖެންޑާގައި
16

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ކުރިއަށް މި އޮތީ 16 /8 /2020 ގައި ޖަމްޝީދާ މުފީދު، ފަރުދީގެ، ސ.ހިތަދޫ ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. މި
މައްސަލާގައި މި އޮންނަނީ، 1 އޮގަސްޓު 2020 ވީ ހޮނިހިރު ދުވަހު އައިމިނަތު ހުޝާމާ، ސ.ހިތަދޫ، ވަރުދީގެ
ނިޔާވި މައްސަލައާއި އަދި އޭނާގެ ދަރިފުޅު މުޙައްމަދު ޝާރިމް ސައީދާ މެދު ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އޭޖެންސީންނާއި
އިންދިރާގާނދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލުންނާއި އަދި އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލުން އިހުމާލުވެފައިވާ ކަމަށް ބަޔާންކުރައް ވައި
ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަ. މި މައްސަލައިގެ މަސައްކަތް އެއްވެސް ވަރަކަށް ކުރިއަށް ގޮއްސައި އޮތްކަމެއް ނޫންކަމެއް،
އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ސާފުކޮށްދެއްވިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ވެސް މާ ބޮޑަކަށް ހަނދާނެއް ނުވޭ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ތި ކަމާއި ގުޅޭގޮތުން ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅަންތޯ. ފުރުޞަތު އެބައޮތްތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝިފާ ކީކޭތޯ؟
އީދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުމެން އެޗް.ޕީ.އޭއަށާއި ހެލްތް މިނިސްޓްރީއަށާއި ލިޔެފައޭވީ އެއްވެސް ވަރަކަށް މި މައްސަލަ ބަލާފަވޭތޯ
އެއްވެސް ކަމެއްކޮށްފަވޭތޯ. ސްޓޭޓަސްގައި ވެސް އިންނާނެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެއްވެސް ޖަވާބެއް ލިބިއްޖެތޯ މި ކަމާއި ގުޅިގެން، ފޮނުވި އެއްވެސް ސިޓީއަކަށް.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި ޖަވާބެއް ލިބުނުހެނެއް ހިއެއްނުވޭ. ކައުންސިލުން ބަލާފައި އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެނަށް ޖަވާބުލިބުނުހެނެއް
ހިއެއްނުވޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް އޭތި ޖެހޭނީ ބޮޑަށް އޮޅުންފިލުވާލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
17

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އެހެންވީމާ، މި ކަމާ ބެހޭގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންފުޅުވާތީ އެ
ފުރުޞަތު. ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ތި ގޮތަށް ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ކޮމިޓީން މީގެ ކުރީގައި ނިންމުމެއް ނިންމާފައި އޮވޭ. އެ
ނިންމުމަކީ މުޤައްރިރަށް ސިޓީގެ ގޮތުގައި އަންނަ، މިސާލަކަށް ތި ގޮތަށް އަންނަ މައްސަލަތަކުގައި ޢަމަލުކުރާ ގޮތަކީ
ޖަވާބު ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން މުޤައްރިރު އަމިއްލައަށް ސެކްރެޓޭރިއޭޓާއި ގުޅިގެން ސިޓީ ފޮނުވައިގެން ޖަވާބު
ހޯދުމަށްފަހު މުޤައްރިރަށް އެ ސިޓީއަށް ޖަވާބެއްދެއްވޭފަދަ ސިޓީތަކަށް މުޤައްރިރު އަމިއްލަފުޅަށް ޖަވާބެއްދެއްވުން.
ދެން ޖަވާބެއްނުދެއްވޭ، ލިބިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް
މުޤައްރިރަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަންކަން އެ މަޢުލޫމާތު ހޯއްދެވުމަށްފަހު، އިދާރާތަކުން އެ މަޢުލޫމާތު ހޯއްދެވުމަށްފަހު
ކޮމިޓީއަށް ގެންނަވާ ގޮތަށް ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ފެނުމުގައި އެޖެންޑާގަ އި ތި
މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ނެތް ކަންކަމަށް ބަހުސްކުރަން ވަގުތު ދުއްވާލުން އެއީ ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އޮތް ނިންމުމާއި
ޚިލާފު ކަމެއް. މުޤައްރިރަށް ލިބިގެންވާ ބާރުތަކެއް އެއީ. އެހެންވީމާ، އެ ކަންކަން ކުރައްވާފައި މުޤައްރިރު ކޮމިޓީގައި
މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ މައްސަލަތައް ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން ހޯދާ މަޢުލޫމާތާއި އެއްކޮށް
ގެންނަވާގޮތަށް އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ މިއަދު މަޝްވަރާކުރަންޖެހޭ އެޖެންޑާއެއް، އައިޓަމެއް ކަމަށް
ތިއީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފިރުޝާން ފުރުޞަތަކަށް އެދިފައި އެބައިން. އެއީ
ކުރީގެ ބަހުސްގެ ފުރުޞަތު ދެއްތޯ ފިރުޝާން؟
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ! އެހެންނަމަވެސް، ދަންނަވާލާނަން، ޢީސާގެ ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
18

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެހެންވީމާ، ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން މިހާރު މިގޮތަށް ފޮނުވިފައިހުރި ސިޓީތަކަށް
ޖަވާބުލިބޭ މިންވަރަށް، ލިޔެކިޔުންތައް ހަމަވެފައި އެހެން އިދާރަތަކުން ޖަވާބުލިބިފައި ހުރި ސިޓީތަކަށް އަޅުގަނޑު
ޖަވާބުފޮނުވާނަން. ދެން އޭގެ އިތުރުން އެބަހުރި ކަންނޭނގެ މިސާލަކަށް މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެން ކަމާގުޅޭ
އިދާރާތަކަށް ސިޓީ ފޮނުވާފަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގައި ޖަވާބެއް ނުލިބި. އެހެންވީމާ، މި ގޮތަށް
ދިމާވާ ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޢަމަލުކުރާނެ ގޮތެއް މެންބަރުން ފާހަގަކޮށްލިއްޔާ ރަނގަޅު. އަޅުގަނޑުމެން
އިތުރަށް އެ ތަންތަނަށް ސިޓީ ފޮނުވާނީތޯ ނޫނީ ކިހިނެއްތޯ ހަދާނީ؟ އަޅުގަނޑު ހިތުން މަހެއްހާ ދުވަސްވެއްޖެ މިހާރު
އަޅުގަނޑުމެން އެހެން މުއައްސަސާތަކަށް ސިޓީ ފޮނުވާ ޖަވާބެއް ނުލިބި މީގައި މި އޮތީ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މުޤައްރިރު، މިހާރު ދައުލަތުގެ އިދާރާތަކުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި
ކޮމިޓީއަށް ފޯރުކޮށްނުދޭ ފަރާތްތަކާއި ދޭތެރޭގައި ކޮމިޓީއަށް އެޅޭ ފިޔަވަޅުތަކެއް ހުރޭ. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ކޮމިޓީން އެޖެންޑާކޮށްގެން މެންބަރުންގެ ވޯޓަކުން އެ ބޭފުޅުން ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވާން އަމުރުވެސް ނެރެވޭނެ.
އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ފޮނުވި ސިޓީއަށް ޖަވާބު ލިބިފައި ނެތީމާ އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ފެނުމުގައި މުޤައްރިރު
ކޮށްދެއްވަންވީ ކަމަކީ ސެކްރެޓޭރިއޭޓު މެދުވެރިކޮށް އަނެއްކާ ވެސް ތާރީޚެއް ޖައްސަވާފައި ވަކި ދުވަހެއްގެ ކުރިއަށް،
މިސާލަކަށް އެކަށީގެންވާ މުއްދަތެއް ހަތް ދުވަސް ނޫނީ ދިހަ ދުވަސްގެ ތެރޭގައި އެ ޖަވާބު މަޖިލީހުގެ އިދާރާއަށް
ފޮނުއްވައި ދިނުމަށް އެދި ދެވަނަ ސިޓީއެއް ފޮނުވަންވީ. ދެން އެ ސިޓީއަށް އެ ބޭފުޅުން ޢަމަލުނުކުރައްވައިފިއްޔާ
ކޮމިޓީއަށް އެޖެންޑާކޮށްދެއްވާ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާނަން އެ ބޭފުޅުން ހާޒިރުކުރަން ކޮމިޓީން އަމުރެއް ނެރެން. އެއީ
ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ދިނުން، ދައުލަތުގެ އެއްވެސް
އިދާރާއަކަށް ފަސްކުރެވިގެންވާނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ނުދެކެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެހެންވީމާ، ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އަޅުގަނޑު އެދެން މި ސިޓީގެ ޖަވާބު، އަޅުގަނޑު
މިކަމާއި ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާފައި އެބައޮތް ދެ އިދާރާއަކަށް ސިޓީ. އެހެންވީމާ، އެ ދެ އިދާރާއިން ވެސް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބު ލިބިފައި ނެތީމަ، މި މަހުގެ 10ގެ ކުރިން އެ ތާރީޚާއި ދޭތެރޭގައި އެއްވެސް ބޭފުޅަކު
އިޢުތިރާޟެއް ނުކުރާ ކަމަށް ވަންޏާ މި މަހުގެ 10ގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އެ ސިޓީތަކުގެ ޖަވާބު ދިނުމަށް އެދި
19

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އަލުން އެ އިދާރާތަކަށް އަނެއްކާ ސިޓީ ފޮނުވުމަށް. އޭގެ ފަހުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެން މި މައްސަލައާ ބެހޭގޮތުން
އިތުރަށް ގޮތެއް ކުރިއަށް ނިންމާނީ. އެއްވެސް މެންބަރަކު އެބައޮތްތޯ އެކަމާއި އިޢުތިރާޟުކުރާ ނޫނީ އިތުރު
ހުށަހެޅުމެއް އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ދޭނަން. ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އިތުރު އެއްވެސް މެންބަރެއްގެ
އެކަމާއި ގުޅޭގޮތުން އިތުރު ޚިޔާލެއް ނެތް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ނިންމީ. ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އެގޮތަށް ޢަމަލުކޮށްދެއްވިން
އެދެން.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން ކޮމިޓީގައި މި އޮތް މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑަށް އެއްބައި ދޫކޮށްލެވިއްޖެ ކަންނޭގެ. މޯލްޑިވްސް ތެލެސީމިއާ
ސޮސައިޓީއާ ގުޅުން ހުރި މައްސަލައިގައި ވެސް މީގެ ސްޓޭޓަސްއަކަށް މިހާރު މި އޮތީ މޯލްޑިވްސް ތެލެސީމިއާ
ސޮސައިޓީގެ ފަރާތުން ފާހަގަކުރައްވާފައިވާ ކަންތައްތަ އް ޙައްލުކުރެއްވުމަށް ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކާއި ގުޅިގެން އިތުރަށް
މަސައްކަތް ކުރެވިފައި އެ ކަންބޮޑުވުންތަކަށް ޙައްލެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން ތިރީގައި މި ދަންނަވާ އިދާރާތަކަށް 6 ޖުލައި
2020 ގައި ބައްދަލުކުރެވިފައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތް، އާސަންދަ. އަޅުގަނޑު ހިތުން މިކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން
ރިޕޯޓެއް ތައްޔާރުކުރުމަށް ވެއްޖެ ހަވާލުކޮށްފަ. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު އަދި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައެއް ނެތް.
އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ވަރަށް ދުވަސްވެސްވީ މައްސަލައެއް މިއީ.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ރިޕޯޓު އިންނާނެ ގްރޫޕުގައި. އެ ރިޕޯޓު އިންނާނެ. އެ ބޭފުޅުން ފޮނުވި ރިޕޯޓު އިންނާނެ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީ
ގުރޫޕުގައި ޝެއަރކޮށްފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހިއްސާކުރެވިފަ!
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
20

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އާދެ! އާދެ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއެއް މި ކަމަށް ސީދާ ބާއްވާފައި މިއަށް ގޮތެއް ނިންމަން ވެފައި އޮތީ ދެއްތޯ ޝިފާ؟
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޯކޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ހީވާގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ސީދާ ފައިނަލް ގޮތެއް ނިންމަން ހުރި ކަންކަމުގައި ސީދާ
މަޖިލީސް ކުރާ ގޭގައި އިށީނދެގެން ގޮތެއް ނިންމަން މަޑުޖައްސާލާނީ. އޭރަށް އަޅުގަނޑު ހިތުން އިތުރު އެހެން
މެންބަރުން ވެސް ބޮޑަށް އެދިލައްވާ ގޮތަކީ އެއީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދެން މި މަސައްކަތް ވެސް އެގޮތަށް
ކުރިއަށް ގެންދަން މަޑުޖައްސާލާނީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑު ހަމަ ކޮމިޓީގައި ހުރި މައްސަލަތައް ހަމަ ވަން
ބައި ވަން ހުރިހާ މެންބަރުންގެ ވެސް މަޢުލޫމާތަށް ޓަކައި ހަމަ މިވަގުތު ހަމަ ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ އިނގޭތޯ. އެއީ
މިހާރު ހުރި ސްޓޭޓަސްއާއި އެއްކޮށް އެނގޭނެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޮންނާނެ ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ގެންދާ ކުދިން
ބޭތިއްބުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ އެންޑް ފެމިލީ ސޯޝަލް ސަރވިސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުތަކުގައި
ގާއިމުކޮށްފައިވާ މަރުކަޒުތަކު ގެ ސްޓޭޓަސް ބެލުމާއި މިކަންކަމާއި ގުޅޭގޮތުން. ދެން މީގަ ވެސް މިހާރު އަޅުގަނޑު
އަންޑަސްޓޭންޑް ވެފައި އޮތް ގޮތުގައި މަޑުޖައްސާލާފައި މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެތަންތަނަށް ދިއުމަށް ދަތުރު
ޝެޑިއުލެއް ވެސް އަދި ނަހަދާ ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑުމެން ދަތުރުތައް ކުރިއަށްގެންދަން ވަކި ތާރީޚެއް ކަނޑަނާޅާ މި
އޮތީ. އެއީ އެޗް.ޕީ.އޭގެ ހުއްދަ ނުލިބުމާއި މިކަހަލަ ދަތިތަކާއި ހުރެ ދަތުރުތައް ކުރިއަށް ނުގެންދެވިފަ. އެހެންވީމާ، މި
މައްސަލަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް ހަމަ މަޑުޖައްސާލާނީ. މިހާރު މި އޮތް ހާލަތަކީ ވެސް ދަތުރު ކުރެވޭނެ
ހާލަތަކަށް ނުވާތީ. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް އަނެއް މައްސަލައަކީ ގދ. ތިނަދޫއިން ގއ.
ވިލިނގިއްޔަށް ކޮވިޑު ފެސިލިޓީއަށް ގެންދެވުނު ބަލި މީހަކު އެ ރަށަށް ނާރުވާ ހިފެހެއްޓި ކަމަށް ބަޔާންކޮށް
ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. މި މައްސަލައިގައި ވެސް މިހާރުގެ އަޕްޑޭޓަކީ ހޮސްޕިޓަލުތަކުގެ ގާއިމުކޮށްފައިވާ
ކޮވިޑު އެމަޖެންސީ ފެސިލިޓީ ބޭނުންކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތްއިން ގެންގުޅުއްވާ އުސޫލުތަކާއި އެ އުސޫލުތައް
21

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ގެންގުޅުއްވާ ސަބަބު ސާފުކުރުމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވިފަ. ޝިފާ ސާފުކޮށްލަދެއްވަފާނަންތޯ މި
ސިޓީ ފޮނުވުނު ތާރީޚާއި މި ސިޓީއަށް އެއްވެސް ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާތަނަށް ލިބިފައި އޮތްތޯ؟
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސިޓީ ވަރަށް ކުރިން ފޮނުވިފައި... (ރެކޯޑުގައި ވިދާޅުވާ އެއްޗެއް ސާފެއްނުވޭ)
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ޝިފާގެ އަޑެއް އެހާ ރަނގަޅަކަށް ނުލިބޭ. ވަރަށް ބޮޑަށް ކެނޑިގެން އަންނަނީ.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ހެލްތް މިނިސްޓްރީން އަޅުގަނޑަށް ގުޅުއްވި. ގުޅުއްވާފައި ވިދާޅުވީ އުސޫލު އިންނާނެއޭ ވެބްސައިޓްގައި. ...
މެއިލްކޮށްލަދޭށޭ ނޫނީ ސިޓީއަކާއި އެއްކޮށް ފޮނުވާލަދޭށޭ. ދެން ވަރަށް ފަހުން އެ ބޭފުޅުން ފޮނުވާފައި އިން ތި
މަންނަމެން ޢަމަލުކުރާ އުސޫލަކީ މީއޭ. މިންގަނޑުތަކަކީ މީއޭ ކިޔާފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލު ސާފުކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ހެލްތް މިނިސްޓްރީގައި އެދުނީ. އެ އުސޫލު އެބައޮތް
މިހާރު ސާފުވެފަ. އެހެންވީމާ، އިތުރަށް މި މައްސަލައިގައި ކުރިއަށްދާނެ ގޮތަކާ ބެހޭގޮތުން އެއްވެސް މެންބަރަކު
ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވާލާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަކު ނެތްތޯ މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ކުރިއަށްދާނެ ގޮތަކާ ބެހޭގޮތުން ކަމެއް
ފާހަގަކޮށްލާކަށް؟ ކުރިއަށްގެންދާނެ ގޮތެއް. މި މައްސަލައަކީ ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް ޖެންޑަރ ކޮމިޓީން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު ހިތުން އެއްވެސް މެންބަރަކު އިތުރު ޚިޔާލެއް މިކަމާ
ބެހޭގޮތުން ފާހަގަނުކުރީމަ، ފާޅުނުކުރީމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި އުސޫލު ޖެންޑަރ
މިނިސްޓްރީ އަށް، ޖެންޑަރ ކޮމިޓީއަށް ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް ޖެންޑަރ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާލުން ކިހިނެއްތޯއޭ ވާނީ
އެ ޢަމަލުކޮށްފައި އޮތީ މިވެނި އުސޫލަކުންނޭ ކިޔާ ފާހަގަކޮށްފަ. އޭރުން މި މައްސަލަ ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ނިންމާލެވޭނެ. ކޮންމެވެސް އެއްގޮތަކަށް މެންބަރަކު ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅައިދިނިއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު.
22

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިސްމާޢީލް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ކުރިއަށްގެންދަވާ!
ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ތި ފާހަގަކުރެއްވިހެން މި މައްސަލައަކީ ވަރަށް ދުވަސްވެފައި އޮތް މައްސަލައަކަށް ވުމާއި ދެން މީގެން، ތީގެ
ޙައްލެއް ހޯދަން އަސްލު ޙައްލު އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރު ހަމަ ލިބިފައިވެސްވޭހެން. އޭގެ ފަހަކުން ވާހަކައަކީ
މިކަމާއި ގުޅޭ ޝަކުވާތައް އަންނަ ތަނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުވެއް ފެނޭ. އެހެންވުމާއި ވެސް އެކުގައި ދެން
މިނިސްޓްރީން ލިބިފައި އޮތް އެކަމުގައި ޢަމަލުކުރާ އުސޫލު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި ހުރި މަޢުލޫމާތު އެ
ސިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ޖަވާބެ އްގެ ގޮތުގައި އެ ފަރާތަށް ފޮނުވަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިތުރު އެއްވެސް މެންބަރަކު! އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ބަލަނީ އިސްމާޢީލް އަޙްމަދުގެ އެ ހުށަހެޅުމަށް
އިޢުތިރާޟުކުރާ އެއްވެސް މެންބަރަކު ނެތީމަ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ނިންމުމަކީ އެއީ ކަމުގައި އަޅުގަނޑު
ކަނޑައަޅަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެން ސެކްރެޓޭރިއޭޓުގައި މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާފައި މި
އޮތް ހިއުމަން ރައިޓްސް އެންޑް ޖެންޑަރ ކޮމިޓީއަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު އެ ހުށަހެޅުއްވި
ގޮތަށް ޖަވާބު ތައްޔާރުކޮށްދެއްވުމަށް.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ!
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
23

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ދެން މި އޮތީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރެޑް ސޭފް މޯލްޑިވްސްއިން ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. ރޭޑިއޭޝަނަށް
ފަރުވާތެރިވުމާއި ހަމައެކަނި އެ ދާއިރާގައި މަސައްކަތްކުރާ ބައެއްގެ ހަމައެކަނި ޒިންމާއެއް ނޫން ކަމާއި މިކަމަކީ މުޅި
ރައްޔިތުންނާއި ގުޅުންހުރި ކަ މަކަށްވާތީ ކުރިއަށް އޮތް ތަނުގައި ރޭޑިއޭޝަން ބޭނުންކޮށްގެން ކެންސަރަށް ފަރުވާދޭ
އިންތިޒާމު ސަރުކާރުން ހަމަޖެއްސުމުގެ ކަންތައްތައް ހަމަޖައްސަވަމުން ގެންދަވާތީ ރޭޑިއޭޝަނާ ބެހޭ ރެގިއުލޭޝަނެއް
އަދި މުއައްސަސާއެއް އިންޓަރނޭޝަނަލް ސްޓޭންޑަޑާއި އެއްގޮތަށް ހުރުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައި ވާތީ އެކަން
އަވަސް ފިޔަވަޅެއް އަޅުއްވައިދެއްވުމަށް އެދި ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެއް. މި މައްސަލައިގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން
މަސައްކަތް ގޮސްފައި އޮތް ހިސާބަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކައުންސެލަރ ޖެނެރަލްގެ ގާނޫނީ ލަފައަކަށް އެދިފައި
އެބައޮތް. އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އޮފީހުގެ އިސްނެންގެވުމުގެ މަތިން ކަމާގުޅޭ ގާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެނެސްދެއްވުމަށް
އެދިފަ. އަޅުގަނޑުމެން އެޓަރނީ ޖެނެރަލަށް ލިޔުމަކުން ހުށަހަޅާފައިތޯ އޮތީ؟ އެކަން ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން
ސާފުކޮށްދެއްވުން އެދެން. އޭގެ އިތުރުން އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އެކްޓްއަށް އިޞްލާޙަށް
ކޮމެންޓެއް ފޮނުވިފަ. އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އެކްޓްއަށް އިޞްލާޙެއް ކޮމެންޓެއް ފޮނުވިފަ.
ޝިފާ، ސާފުކޮށްދެއްވަފާނަންތޯ މިއާ ގުޅޭގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކައުންސެލަރ ޖެނެރަލްގެ ލަފާ ލިބިފައިތޯ އޮތީ؟
ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އޮފީހަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ފޮނުވުމަކީ ލިޔުމަކުން ފޮނުވާފައި އޮތް
؟
ފޮނުވުމެއްތޯ
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކައުންސެލަރ ޖެނެރަލް ލިޔުމަކުން އަނެއްހެން ލަފާ ދެއްވާފައެއް ނެތް. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޭ.ޖީ އޮފީހަށް ލިޔުނިން.
ލިޔުނީ ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އެކްޓެއް ނޫން. ހެލްތް ޕްރޮފެޝަނަލް އެކްޓަށް އިޞްލާޙެއް އެ ބޭފުޅުން)ރެކޯޑިންގައި
ވިދާޅުވި އެއްޗެއް ސާފެއްނުވޭ(ސިޓީއާ އެއްކޮށް ވެސް އިން އެޓޭޗްކުރައްވާފަ. ދެން އަދި އިތުރު ނަރސިންގ
ކައުންސިލާއި މެޑިކަލް ކައުންސިލާއި، އެލައިޑް ކައުންސިލާއި ގުޅިގެން އިޞްލާޙުތަކެއް ވެސް ހުރީމަ، އެ ދެ
އިޞްލާޙު އެއްކޮށް އެ.ޖީ އޮފީހަށް ފޮނުވާފައި ވީ މި ގާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެންނަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ
ކޮމިޓީއަށް ވަރަށް ފެނެއޭ މިހެން މިހެން ކޮމިޓީން އެބަ ހުށަހަޅުއްވައޭ. އެހެންވީމާ، އެ އިޞްލާޙު ކުރެއްވުމުގެ
މަސައްކަތް ވުޒާރާތަކާއި ގުޅިގެން ކަމާގުޅޭ ވުޒާރާތަކާއި ގުޅިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވުން އެދެމޭ ކިޔާފަ. ދެން އޭ.ޖީ
އޮފީހަށް ފަހުން އަޅުގަނޑުމެން ގުޅިން އެ ސިޓީއަށް ޖަވާބެއް ނުލިބިގެން. ގުޅީމާ ބުނީ، ފުރަތަމަ ބުނީ ކަމާގުޅޭ
ކުއްޖަކު ނެތޭ. ދެން ފަހުން ބުނި ތިމަންނަ އެ ސިޓީގައި ނެތެއް ނޫންހެއްޔޭ ބުނެފައި ވަކި މިވެނި ދުވަހަކަށް މި
24

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އިޞްލާޙު ގެނެސް ނިންމާށެކޭ. އެހެންވީމާ، ތިމަންނަމެން އެ މަސައްކަތް އެބަކުރަމޭ. އަންގާނަމޭ ފަހުން. ދެން ވަކި
އަނެއްހެން ކާމް ޖަވާބެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭ.ޖީ އޮފީހަކުން އެކަމަކާއި ގުޅިގެން ނުލިބޭ. އެކަމަކު އޭ.ޖީ އޮފީހަށް
އަޅުގަނޑުމެން ވީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮންސަރން ފޮނުވާފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ދެން އަޅުގަނޑު ހިތުން އެޖެންޑާގައި މިހާ ގިނަދުވަހު މިކަހަލަ ކަންކަން ނުބަހައްޓާ އަޅުގަނޑުމެން އެޖެންޑާއިން
ނެގޭނެ ގޮތަކަށް މެންބަރުންގެ މަސައްކަތްތައް ތަރުތީބުކުރައްވަންޖެހޭ ކަންނޭނގެ. މިސާލަކަށް އެހެންވީމާ، މިކަމާ
ގުޅިގެން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތެއްގެ ޚިޔާލު ހަމަ މެންބަރުން ދެއްވުން އަޅުގަނޑު ވަރަށް އެދެން.
އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވެސް ޖަވާބެއް ފޮނުވިދާނެ ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑުމެން މިކަމާ
ގުޅިގެން އެޓަރނީ ޖެނެރަލް އޮފީހުގައި އިޞްލާޙު ކުރަން ޖެހޭ ގާނޫނުތަކެއް އިޞްލާޙު ހުށަހެޅުމަށް އެދެފީމޭ އަދި އެ
މަސައްކަތް އެ ފަރާތުން ކުރަމުން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށް ވެސް ވަނީ މި ކޮމިޓީއަށް ދަންނަވާފައޭ. އެގޮތަށް ވެސް
ޖަވާބު ދީފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޖެންޑާއިން މި މައްސަލަ ނެގިދާނެ ކަމަށް ފެނޭ. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ ކުރިން
މެންބަރުންގެ ޚިޔާލެއް އޮވެއްޖެއްޔާ އެކަމަށް ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން އަޅުގަނޑު.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ކުރިއަށްގެންދަވާ!
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަށް ފެންނަ ފެނުމުގައި މިހާރު ދެ ކަމެއް ކުރެވިދާނެ. އެއް ކަމަކީ ތި ސިޓީ ފޮނުވާފައި އޮތް ފަރާތަށް
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބެއް މިހާރު މުޤައްރިރަށް ދެވިދާނެ ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ކަމާ ގުޅުންހުރި ވުޒާރާތަކާއި ބަންޑާރަ
ނައިބުގެ އޮފީހާއި ގުޅިގެން ވީހާވެސް އަވަހަކަށް އެފަދަ މިހާރު ހުރި ގާނޫނަކަށް އެފަދަ ބަދަލެއް އިޞްލާޙެއް
ގެނެވިދާނެތޯއާއި ނުވަތަ އެކަމަށް ޚާއްޞަ ގާނޫނެއް ހަދަންޖެހޭތޯ؟ އެ މަސައްކަތް ކުރަމުންގެންދާ ވާހަކަ އިނގޭތޯ.
25

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އެއަށް ގާނޫނީ ޙައްލެއް ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް އޭ.ޖީ އޮފީހާއި ގުޅިގެން ކުރަމުން ގެންދާ ވާހަކަ ދެންނެވިދާނެ އެއް
ކަމަކަށް. ދެވަނަ ކަމަކަށް އޭ.ޖީ އޮފީހުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެދެވިދާނެ އެ ބޭފުޅުން އެކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ
ކަމަށް އެ ބޭފުޅުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކީ ކޮބައިތޯ؟ މިސާލަކަށް ހެލްތް ޕްރޮޓެކްޝަން އެކްޓަށް
އަޅުގަނޑުމެން މާއްދާއެއް އިތުރުކޮށްފަ ތިއާ ބެހޭ ބައެއް ލާނީތޯ ނުވަތަ ތިއީ ވަރަށް ޓެކްނިކަލް ކަމެއްގެ ވާހަކަ ތި
ދައްކަނީ އިނގޭތޯ. ދުނިޔޭގެ ހުރިހާ ޤައުމެއްގައި ވެސް ވަކި ޚާއްޞަ ރެގިއުލޭޝަންތަކެއް އޮވެގެން ވަރަށް ހަރުކަށި
އުސޫލުތަކެއްގެ ތެރެއިން ނޫނިއްޔާ ކުރުމުގެ ހުއްދަ ދޭ ކަމެއް ނޫން. މިސާލަކަށް އިންޑިއާ ކަހަލަ ޤައުމުތަކަކުން
ކޮންމެކޮންމެ ހޮސްޕިޓަލަކަށް ކެންސަރަށް ފަރުވާދޭކަށް ހުއްދައެއް ނުވެސްދޭ ވެސްމެ. ވަރަށް މަދު ހޮސްޕިޓަލުތަކަކަށް
ދެނީ ވެސް. އެއީ އެކަމުގެ ނުރައްކާތެރިކަން ބޮޑުކަމުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭ.ޖީ އޮފީހުގައި އެދެވިދާނެ
އޭ.ޖީ އޮފީހުން ބޭނުންވަނީ ވަކި ޚާއްޞަ ގާނޫނެއް އެކަމަށް ގެންނަން ކަމަށް ވަންޏާ ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ރައްޔިތުން
މަޖިލީހަށް އެކަމާގުޅޭ ގާނޫނެއް ހުށަހަޅައިދިނުމަށް ކޮމިޓީން އެދޭކަމަށް އިނގޭތޯ. ޑްރާފްޓެއް ބިލެއް ހުށަހަޅައި
ދިނުމަށް އެދޭކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިޔެވިދާނެ. އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭ.ޖީ އޮފީހުގައި
ބުނެވިދާނެ ކަމަކަށް ތިކަހަލަ ކަމަކާ ގުޅޭގޮތުން ވަކި މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ގާނޫނެއްގެ ޑްރާފްޓު ހަދާފައި ކޮމިޓީއަށް
ފޮނުވާށޭ ކިޔާފަ، ޑެޑްލައިނެއް ދެވިދާނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރިކުއެސްޓު ކުރެވިދާނެ
އޭ.ޖީ އޮފީހުގައި އެފަދަ ގާނޫނެއްގެ މަސައްކަތް ވީހާވެސް އަވަހަކަށް ކޮށްދެއްވަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ. އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ބޮޑަށް ރަނގަޅީ ކޮންމެވެސް އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރަކު ހަމަ ހުށަހެޅުމެއްގެ ގޮތުގައި މި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު މި އޮތީ ދެން ފާޑަކަށް ކޮމިޓީގައި
މިކަން ފާހަގަކުރެވިފަ. މިކަން ކުރިއަށް ދާނެ ގޮތަކަށް ކޮންމެވެސް ހުށަހެޅުމެއް ގޮތުގައި ހަމަ ހުށަހެޅުމެއް ހުށަހަޅައި
ދިނިއްޔާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި ހުށަހެޅީ ހުށަހެޅުމެއް ކަމަށް ބައްލަވާ އަޅުގަނޑު ދެ ހުށަހެޅުމެއް މި ހުށަހެޅީ. އެއް
ހުށަހެޅުމަކީ ތި ސިޓީ ފޮނުއްވި ފަރާތަށް ކޮމިޓީން ބަންޑާރަ ނައިބު އޮފީހާއި ގުޅިގެން ގާނޫނަށް އެ ބަދަލު ގެނައުމުގެ
މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމަށް. އެއީ އެ ޖަވާބު. ދެން އޭ.ޖީ އޮފީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެދެން އަޅުގަނޑު
26

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ހުށަހަޅަން އެ ބޭފުޅުން ގާނޫނީ ގޮތުން އެކަމަށް ޙައްލު ހޯދޭނީ މިހާރު ގާނޫނަކަށް އިޞްލާޙެއް ގެނެސްގެން ކަމަށް އެ
ބޭފުޅުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ކަމަށް ވަންޏާ އެ އިޞްލާޙު ޑްރާފްޓުކޮށްފައި ކޮމިޓީއަށް ވާހަކައަކީ މަޖިލީހަށް
ހުށަހަޅައިދިނުމަށް ކޮމިޓީން އެދޭ ކަމަށް. ދެވަނަ ކަމަކީ....
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ހިތުން އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ
އިނގޭތޯ. މި ކޮމިޓީން މިހާރު އެބައޮތް އޭ.ޖީ އޮފީހަށް އެކަން މި ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައި އޮތީމަ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްފަ.
އެކަމަށް ބޭނުންވާ އިޞްލާޙު ގާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިޞްލާޙު ގެނައުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް އެދިފަ.
އަދި އޭ.ޖީ އޮފީހުން ވެސް އެބައޮތް ނުރަސްމީކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިޔުމަކުން ނޫން. ނުރަސްމީކޮށް އެބައޮތް
ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށް ޖަވާބު ދީފައި އެ ބޭފުޅުން އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް އެބަ ގެންދަމޭ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މިހެން ހަދަންވީނު ؟ އަޅުގަނޑުމެން އެ ބޭފުޅުންނަށް އަލުން ސިޓީއެއް ފޮނުވަންވީނު، އެ ބޭފުޅުން އެ
މަސައްކަތް ނިންމާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވާހަކައަކީ ފޮނުއްވޭނެ ކަމަށް ލަފާ ކުރާ ތާރީޚެއް އަންގަވައިދެއްވުމަށް
އެދި. އޭރުން ލިޔުމުން އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި ޖަވާބު އޮންނާނެ ނޫންތޯ؟ މިހާރު ނެތެއް ނޫންތޯ އޭ.ޖީ އޮފީހުގެ
ޖަވާބެއް ލިޔުމަކުން އަޅުގަނޑުމެން އަތުގައި.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިތުރު އެއްވެސް މެންބަރަކު އެބައޮތްތޯ އެކަމާ ގުޅިގެން އެއްވެސް
ޚިޔާލެއް؟ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އެދެން ހަމަ އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުން ވެސް މަސައްކަތުގައި ފުރިހަމައަށް
ބައިވެރިވެލެއްވުން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ އެޖެންޑާ ވީހާވެސް ކުޑަކުރެވޭތޯ މަސައްކަތް މި ކުރަނީ. ވަރަށް
ބައިވަރު މަސައްކަތްތައް އެޖެންޑާގައި ހުރީމަ، އެޖެންޑާއިން ހަމަ މައްސަލަތައް ނިންމާފައި ނެގޭތޯ މަސައްކަތް މި
ކުރަނީ. އަޅުގަނޑަށް އެއްވެސް މެންބަރެއްގެ ފަރާތުން ޢީސާގެ އެ ހުށަހެޅުމަށް ތާއީދެއް ވެސް އަދި އެ ނޫން އިތުރު
ހުށަހެޅުމެއް ވެސް ނުވެއް ލިބޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް އުނދަގޫ ވަކި ގޮތެއް ސީދާ.....
27

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިސްމާޢީލް ތާޢީދުކޮށްލަދެއްވާ!
ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑަކަށް އަދި އެހާ ސާފެއް ނޫން ޝާހިދު.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޢީސާ އެހެންވީމާ، އަލުން އިސްމާޢީލަށް ސާފުކޮށްލަދެއްވުން ރަނގަޅުވާނެ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅީ ދެ ވާހަކަ، ދެ ހުށަހެޅުމެއް އަޅުގަނޑު މި ހުށަހެޅީ. އެއް ހުށަހެޅުމަކަށް މިހާރު ސިޓީ އެކަމާ ގުޅޭ
ގޮތުން ކަންބޮޑުވެގެން ސިޓީ ފޮނުއްވާފައި އޮތް ފަރާތަށް އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ
ސަމާލުކަމަށް އެކަން ގެނެސް އެ މަސައްކަތް ބަންޑާރަ ނައިބު އޮފީހާ އެއްކޮށް އެއަށް ގާނޫނީ ޙައްލެއް ހޯދުމުގެ
މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާ ވާހަކަ ވިދާޅުވެ ޖަވާބެއް ދެއްވުން އެއީ އެއް ހުށަހެޅުން އަޅުގަނޑުގެ. ދެވަނަ ހުށަހެޅުމަކީ،
މިހާރު އެއްވެސް ޖަވާބެއް ބަންޑާރަ ނައިބު އޮފީހުން މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ލިޔުމުން ދެއްވާފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑުމެން ބަންޑާރަ ނައިބު އޮފީހުގައި އެދެން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އެ ގާނޫނީ ނިޒާމަށް، އެކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން
ގާނޫނީ ނިޒާމަށް ގެންނަންޖެހޭ ބަދަލުތައް ވާހަކައަކީ ގެނައުމަށް ޓަކައި ހުށަހަޅަން ކުރަންޖެހޭ މަސައްކަތް މިސާލަކަށް،
އެއީ މިހާރު އޮތް ގާނޫނަކަށް އިޞްލާޙެއް ހުށަހެޅުން ކަމަށް ވަންޏާ އެކަން އަދި ނުވަތަ އެކަމަށް ޚާއްޞަ ގާނޫނެއް
ހަދާ ކަމަށް ވަންޏާ އެކަން ބަންޑާރަ ނައިބު އޮޕީހުން އެކަން ކުރިއަށް ގެންދަން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް އެކަން މަޖިލީހަށް
ހުށަހަޅައިދޭން ކިހާ ވަގުތެއް ނަގާނެތޯ؟ މިސާލަކަށް، ކިހާ ދުވަހެއްގެ ތެރޭގައި އެކަން ކުރެވިދާނެތޯ؟ ބޭނުމަކީ އެކަމާ
ގުޅޭ ގޮތުން އޭ.ޖީ އޮފީހުން ނިންމާފައި އޮތް ނިންމުމަކާ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާ ގޮތުގެ ތަފުސީލު ލިޔުމުން ކޮމިޓީއަށް
ހޯދުން. މިހާރު އޮތީ އަނގަބަހުން ދެއްވާފައި އޮތް ޖަވާބެއް. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ. އެކަމާ ގުޅޭ
ގޮތުން އޭ.ޖީ ކުރިއަށް ވަޑައިގަންނަވާ ގޮތެއް ލިޔުމުން ކޮމިޓީއަށް ސާފުވުން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
28

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ އެ ހުށަހެޅުއްވި ދެ ހުށަހެޅުއްވުމަކީ ވެސް މިކަމުގައި ހަމަ ވަރަށް މުހިންމު،
ވަރަށް ބޭނުންތެރި، ވަރަށް ރަނގަޅު ދެ ހުށަހެޅުން. އެހެންވީމާ، އެ ދެ ހުށަހެޅުމަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު. އެހެންވީމާ، އެއް ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަ
ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އެކަން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް ޖަވާބު ދިނުން. އަޅުގަނޑު ހިތުން
އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަ ކްލޯޒްކޮށްފައި އެޖެންޑާއިން ވެސް ނެގޭނެ. އެއާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އިތުރު
ސިޓީއެއް ގޮތުގައި އޭ.ޖީއަށް އަޅުގަނޑުމެން ސިޓީއެއް ފޮނުވާނަން އެ ބޭފުޅުންނަށް އެ ބޭފުޅުންގެ މަސައްކަތް
ނިންމޭނެ ކަމަށް ލަފާކުރެވޭ ތާރީޚަކީ ކޮބައިތޯ ސާފުކޮށްލަން. އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު، އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރު ޢީސާ ހުށަހަޅުއްވައި އިސްމާޢީލް ތާއީދުކުރެއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް، ދެ ހުށަހެޅުމަށް ވެސް އިންކާރު
ނުކުރައްވާތީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން އެގޮތަށް ނިންމިއްޖެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ކަނޑައެޅީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު
އެދެން ސެކްރެޓޭރިއޭޓުގައި މި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވި ފަރާތަށް ވެސް ލިޔުމުން ޖަވާބު ފޮނުވުމަށް. އަދި އޭ.ޖީއަށް
ވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ އެ ހުށަހެޅުއްވި ގޮތަށް އިތުރު ސިޓީއެއް ފޮނުވާލަ ދެއްވުމަށް. އަޅުގަނޑު
މިހިސާބުން މި ކޮމިޓީގެ ވަގުތު އަޅުގަނޑު ކުރިން ބައެއް ކޮމިޓީތައް އެއް ގަޑިއިރަށް ވެސް ގެންދޭ. ދޮޅު ގަޑިއިރަށް
ވެސް ގެންދޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އަސްލު މުޤައްރިރު ކަމާ ހަވާލުވެ ގެންދެވޭ ފުރަތަމަ ކޮމިޓީ މިއީ. އަޅުގަނޑު
ވަރަށް ބޮޑަށް އެދެން އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ގޮތެއް ކަނޑާނާޅާހާ ހިނދަކު މި ކޮމިޓީ އަޅުގަނޑުމެން ގެންދާނީ އެއް
ގަޑިއިރަށްތޯ، ދޮޅުގަޑިއިރަށްތޯ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ސާފުކޮށްދިނުން އަޅުގަނޑު އެދެން ކުރިން އެކަމުގައި ޢަމަލުކުރާ
ގޮތް.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
29

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އަޅުގަނޑުމެން އާއްމުގޮތެއްގައި ގެންދަނީ ވަން އެންޑް ހާފް އަވަރއަށް. (ރެކޯޑިންގައި ވިދާޅުވި އެއްޗެއް ސާފެއްނުވޭ)
އެއްގަޑިއިރާ ބަޔަށް. އެއްގަޑިއިރާ ބަޔަށްވުރެ އިތުރުވެއްޖެއްޔާމު އަޅުގަނޑުމެން)ރެކޯޑިންގައި ވިދާޅުވި އެއްޗެއް
ސާފެއްނުވޭ(
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ޝިފާގެ އަޑު ނުސާފު. އެހެންނަމަވެސް، އެއްގަޑިއިރާ ބަޔަށް ކޮމިޓީ ކުރިއަށްގެންދާ
ވާހަކަ އެކަން ސާފުވި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެން އެޖެންޑާގައި ދެން އޮތް މައްސަލައިގެން ކުރިއަށްދާނަން. ޚާއްޞަ
އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންނަށް ދިމާވާ ދަތިތަކާއި، ދިމާވާ ގޮންޖެހުންތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ޙައްލެއް ހޯދުމުގެ ގޮތުން
ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ. މި މައްސަލައިގެ މިހާރުގެ ސްޓޭޓަސްއަކީ މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޢުލޫމާތު
ސާފުކުރުމަށް ޚާއްޞަ އެހީއަށް ބޭނުންވާ ކުދިންގެ ބެލެނިވެރިންނާއި، ކަމާ ގުޅުންހުރި އިދާރާތަކާ ބައްދަލުކޮށް
މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރެވިފައި ވަނީ. އަދި އެ ބައްދަލުކުރުމުގައި އިދާރާތަކުން ކުރައްވަން ރާއްވަވާފައިވާ މަސައްކަތްތަކާއި،
ކުރައްވާ މަސައްކަތްތަކާއި އަދި އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތަފުސީލު ލިޔުމުން ފޮނުވުމަށް ދެންނެވިފައި އަދި ޖަވާބު ލިބިފަ.
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި މި މައްސަލައިގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދެން ޖެހޭނީ ރިޕޯޓު
އެކުލަވާލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދަން. އަޅުގަނޑު ހިތުން ރިޕޯޓު އެކުލަވައިލުމުގެ މަސައްކަތެއް،
ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އެއްވެސް ވަރަކަށް ރިޕޯޓުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަތޯ އޮތީ މިހާރު؟
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދި މީގެ ކުރިން ރިޕޯޓެއްގެ ވާހަކަ ދެއްކިފައި ނެތީމަ ރިޕޯޓެއް ނަހަދަން މި މައްސަލައަކަށެއް. ހަމައެކަނި
މަޢުލޫމާތުތައް ލިބިފައި އޮތީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރުމަށްފަހު މި މަސައްކަތް އިތުރަށް ކުރިއަށް ގެންދާނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ކޮމިޓީން މިހާތަނަށް
ނިންމާފައި އެބައޮތްތޯ؟
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
30

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ނޫން ނެތް. އަދިއެއް ނެތް. އެކަމަކު އެ މަޢުލޫމާތުތައް އިންނާނެ ގްރޫޕުގައި ތެލަސީމިއާ ރިޕޯޓު ހަމަ ލީ ދުވަހު ލާފައި
ގްރޫޕް ތެރެއަށް އައި.ޖޭ ކޮމިޓީ ތެރެއަށް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މިހާތަނަށް ކޮމިޓީން މި މައްސަލައިގައި ނިންމާފައި އޮތީ މަޢުލޫމާތުތަކެއް ސާފުކުރުމަށް. އެ މަޢުލޫމާތުތައް
މިހާރު ކޮމިޓީއަށް އޮތީ ލިބިފަ. އިތުރަށް މި މައްސަލައައިގެން ކުރިއަށް އަޅުގަނޑުމެން ދާނެ ގޮތަކާމެދު އެއްވެސް
މެންބަރެއްގެ ހުށަހެޅުމެއް އެބައޮތްތޯ؟
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށް މިފަދަ މަސައްކަތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮމިޓީއަށް ރިޕޯޓެއް އެކުލަވައިލެވޭ މިންވަރަށް ދައުލަތުގެ
ވުޒާރާތަކުން މަޢުލޫމާތު ހޯދިފައި ހުރިކަމަށް ވާނަމަ، އަޅުގަނޑުގެ ހުށަހެޅުމަކީ ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގެ ޑްރާފްޓު
އެކުލަވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ކޮމިޓީގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ފައްޓަވައިގެން ކުރިއަށް ގެންދެވުން. ޑްރާފްޓު ނިމުނީމަ
ކޮމިޓީއަށް ޑްރާފްޓު ގެނެސް އަދި އެހެން ފަރާތްތަކުން ގެނެއްސަ ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކާއި، ޑްރާފްޓުގައި ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގެ
ޑްރާފްޓުގައި ހިމަނާފައި ހުރި މަޢުލޫމާތުތަކާ ފުށުއެރުމެއްވޭތޯ ނުވަތަ އަޅުގަނޑުމެން އުނިކުރަން ބޭނުންވާ ކަމެއް
އޮތްތޯ ނުވަތަ އިތުރުކުރަން ބޭނުންވާ ކަމެއް އޮތްތޯ ބަލާފައި ކޮމިޓީން ރިޕޯޓު ފައިނަލްކޮށްފައި މަޖިލީހުގެ ތަޅުމަށް
ފޮނުވުން. އެއީ އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާ ގޮތަކީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
31

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ދުވާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ދުވާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަންވެގެން ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިތުރު އެހެން މެންބަރަކު އެއްވެސް ފުރުޞަތަކަށް ބޭނުންފުޅުވެގެން އަދި ނެތް ގްރޫޕުގައި ޗެޓުގައި ލިޔުއްވާފަ.
އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ހުށަހަޅުއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިސްމާޢީލް އަޙްމަދު އެ
ތާއީދުކުރެއްވި ގޮތަށް މި މައްސަލައިގައި ޑްރާފްޓު ރިޕޯޓު އެކުލަވައިލުމުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް
އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން ނިންމައިފި ކަމަށް އަޅުގަނޑު މި ނިންމީ އެއްވެސް މެންބަރަކު އެކަމަށް އިޢުތިރާޟް
ނުކުރާތީވެ. ދެން އެޖެންޑާގައި މި އޮތް މައްސަލައަކީ، ށ.ފުނަދޫ އިޖުތިމާޢީ މަރުކަޒު ކައުންސިލުގެ ދަށުން ހިންގާ
ތަނަކަށް ބަދަލުކުރުމާ ގުޅިގެން ކައުންސިލުގައި ތިއްބެވި ސަރުކާރާ ޚިޔާލުތަފާތުވާ ބޭފުޅުންގެ ފަރާތުން އުނދަގޫ
ކުރިމަތިވަމުން އަންނާތީވެ ޙަސަން ޒަރީރު، އެއީ ޔޫތު ސެންޓަރުގެ ޔޫތު އެސޯސިއޭޓް މި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތް
މައްސަލައެއް. ކޮމިޓީން މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށް ނިންމަވާ 24 މާރިޗު 2021 ގައި ބޭއްވުނު ބައްދަލުވުމުގައި
އެލް.ޖީ.އޭ އަދި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޔޫތުގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރެއްވުމަށް ނިންމެވި ބައްދަލުވުން 30 މާރިޗު 2021
ގައި ބައްދަލުވުމަށް ދެންނެވިފައި އޮތް ކަމަށް މި އޮތީ ސްޓޭޓަސްގައި. އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން
ވަރޗުއަލްކޮށް މި މީޓިންގ ބޭއްވި ހަނދާނެއް ވެސް އެބަވޭ. ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ސާފުކޮށްލަދެއްވަފާނަންތޯ އިތުރަށް
މިހާރު މި މައްސަލަ ގޮއްސަ އޮތް ހިސާބެއް.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެ ބައްދަލުވުމުގައި ވީގޮތަކީ މިހާރު ތި މައްސަލައިގައި ޕޮލިޓިކަލް މަޤާމުތަކަކަށްވެގެން އޭނަގެ މަސައްކަތުގެ
ފުށުއެރުންތަކެއް އަންނަނީ ކަންނޭނގެ. ކައުންސިލުން ވަކި އެއްޗެއް ބުނެފައި ޔޫތު ސެންޓަރުން ވަކި އެއްޗެއް
ބުނެފައި އެހެންވެގެން ކޮމިޓީގައި ތި މައްސަލަ ޑިސްކަސްކުރި ދެ ދުވަހަކު. ދެން މިހާރު ނިންމާފައި އޮތީ ޔޫތު
32

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
މިނިސްޓްރީއާ މީޓުކުރަން ތި މައްސަލައިގައި. އަސްލު ވަރަށް ބައިވަރު މަޤާމުތަކެއް ނަގަންޖެހޭ އެކަހަލަ ވާހަކައެއް
ދެއްކެވީ ދޯ ކޮމިޓީގައި. ޔޫތު މިނިސްޓްރީއާ މީޓުކޮށްފައި ޑިސްކަސްކުރާ ގޮތަށް އޮތީ.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ކުރިއަށް ގެންދަވާ. ޝާހިދު މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ކޮމެންޓެއް
ކޮށްދެއްވުން އެދެން.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ މައި ރަށާ ގުޅުންހުރި ކަމެއް ވީމަ، ކޮންމެވެސް ވަރެއްގެ މަޢުލޫމާތުކޮޅެއް ތި ކަމުގައި
އަޅުގަނޑުގެ އެބަހުއްޓޭ. އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ އޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި ޑިސްކަސްކުރެވުނީ ކުޅިވަރުގެ
ގާނޫނަށް، ހުށަހެޅިފައި އޮތް ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނަށް އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރާއިރުގައި އެ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ ބަދަލުތަކުގެ
ތެރޭގައި އެބައި ވެސް ހިމެނުން ރަނގަޅު ކަމަށް. ދެން މި ވަގުތަށް އޭނައަށް ޖަވާބެއް ދޭން އެ މައްސަލަ
އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދާ ކަމަށް. އެކަމާ ގުޅިގެން ޔޫތު މިނިސްޓްރީއާ ވެސް ވާހަކަދައްކަން އަޅުގަނޑުމެން
ނިންމާފައިވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ކޮމިޓީގައި މިކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ އެއްވެސް
ގޮތެއް އެބައޮތްތޯ؟ ނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ފަރާތަށް ދޭނެ އެއްވެސް ޖަވާބަކާމެދު މެންބަރުންގެ އެއްވެސް ހުށަހެޅުމެއް
އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު. އެއީ މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އޮތް ކުޅިވަރުގެ ގާނޫނުގެ ތެރެއިން
އަޅުގަނޑުމެން މިކަމަށް ފަރުވާއެއް ހޯދައިދިނުމުގެ ވިސްނުން ހުރެ ކޮމިޓީން އެގޮތަށް މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާ
ކަމަށް ވަންޏާ އަޅުގަނޑަށް ވިސްނޭ ގޮތުގައި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ވެސް ގާނޫނުތަކަށް ގެންނަންޖެހޭ
އިޞްލާޙުތައް ގެނެސްގެން ގާނޫނުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މިކަމަށް ޙައްލެއް ހޯދައިދިނުމުގެ މަސައްކަތްކުރާ ވާހަކަ
33

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ދަންނަވާފައި ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލަ ބަންދުކުރެވި ދާނެ ކަމަށް ވެސް ފެނޭ. އެކަމަކު އިއްޒަތްތެރި އެއްވެސް
މެންބަރެއްގެ ހުށަހެޅުމެއް އެބައޮތްތޯ މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކުރިއަށްދާން؟
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަދިވެސް އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ކުރިއަށްގެންދަވާ ޝާހިދު.
ފުނަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:
އޭރު އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ އޭނައަށް ޖަވާބެއް ދޭން ކޮމިޓީގައި ނިންމާފައޭ އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ. ބޮޑަށް އަޅުގަނޑު
ހަނދާންވަނީ ފިރުޝާން ކަމަށް އެ ދުވަހު އިންނެވީ ޗެ އަރގައި. އެގޮތަށް އޭނައަށް ދެންނެވުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ވާނީ
ނިންމުމެއް ނިންމާފަ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ކިހިނެއްތޯ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އެބައޮތްތޯ އެފަދަ ނިންމުމެއް؟ ފިރުޝާން އެއްޗެއް
ފާހަގަކުރައްވަން އުޅޭހެން އަޅުގަނޑަށް އެބަ ހީވޭ.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން އެގޮތަށް ނިންމާފައިވާނެ. ދެން ޝާހިދު އެ ދެންނެވީ ހަމަ ރަނގަޅަށް އަސްލު އެކަން
ހިނގާފައި އޮތްގޮތް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އަޅުގަނޑުމެން އެ ދުވަހު ކޮމިޓީން ނިންމާފައި އޮތް ނިންމުމާ އެއްގޮތަށް އެ ފަރާތަށް
ޖަވާބެއް ދެވިފައިތޯ އޮތީ؟
34

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ޖެހޭނީ ބަލާލަން. މިހާރު ހަނދާނަކަށް ހަމަ އެއްގޮތަކަށް ވެސް ނާދޭ އެ ފަރާތަށް ޖަވާބެއް ދިން
ހަނދާނެއް. އެކަމަކު ޔޫތު މިނިސްޓްރީގެ ބޭފުޅުންނާ ބައްދަލުކުރައްވާ ވާހަކައެއް ދެއްކެނު. އެގޮތަށް ވިދާޅުވެފައި އޮތް
ކަމަށް ވަންޏާ އެ ދުވަހުން އެ ދުވަހަށް ޖަވާބު ފޮނުވިފައި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ބަލަނީ އޮންނާނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވަރަށް ރަނގަޅު ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން..
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އޭތި ރީޗެކުކޮށްލާފައި ބަލާލާފައި ގްރޫޕުގައި ލިޔެލަދޭނަން. ކޮމިޓީ ގްރޫޕުގައި ލިޔެލަދޭނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އެކަން ސާފުކޮށްދެއްވުން އެދެން. އަޅުގަނޑު ހިތުން އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޖެންޑާއިން މި މައްސަލަ
ނެގިދާނެ، ބަންދުކުރެވިދާނެ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައި އޮތް ގޮތަށް އެ ފަރާތަށް ޖަވާބު ދިނުމަށްފަހު. ދެން
އެއާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން ކުޅިވަރު ޖަމުޢިއްޔާތަކާ ބެހޭ ގާނޫނަށް އިޞްލާޙު ގެންނައިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިކަން
ކޮންސިޑަރކުރާނީ. އެހެންވީމާ، ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން އެ ކަން އެގޮތަށް ކުރިއަށް ގެންގޮސްދެއްވުން އެދެން. މިހާތަނަށް
އެޖެންޑާގައި ދެން މި އޮތް މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑު ބަލާނަން މިހާތަނަށް ފެއްޓިފައި ހުރި މައްސަލަތަކަށް މިއަދު
ޑިސްކަސްކޮށްލެވޭތޯ. ނުފެއްޓި ހުރި ބައެއް މައްސަލަތައް ވެސް އެބަހުރި. މިހާރު މަސައްކަތް ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް
ކުރިއަށް ގޮއްސަ އެބައޮތް ކަސްރަތާއި، އާންމު ޞިއްޙަތާ ގުޅުންހުރި މަސައްކަތެއް އާންމު ޞިއްޙަތަށް
ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ މިންވަރު ޚާއްޞަކޮށް ދޮށީ އުމުރުގެ މީހުންނަށް ޚަރަދުކުރަންޖެހޭ މިންވަރާއި، ކަސްރަތު ހިންގާ
މިންވަރާ ބޮޑު ގުޅުމެއް އޮތް ކަމަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާތީ ހަމަ އެއާއެކު ޤައުމިއްޔަތު ބިނާކުރުމުގައި ކާމިޔާބުވުމުގައި
ޤައުމަށް ޓަކައި ފަޚުރުވެރި ޒުވާނުން އުފެއްދުމަށް ޤައުމުގައި ކަސްރަތުގެ ބޮޑު ހިއްސާއެއްވާކަން ދެކެވަޑައިގަންނަވާތީ
ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ. މި މައްސަލައިގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ އޮތް ހިސާބަކީ،
މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތު، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޔޫތު ސްޕޯޓްސް އެންޑް ކޮމިއުނިޓީ އެމްޕަވަރމަންޓް އަދި ކަސްރަތު
ދާއިރާގައި އުޅުއްވާ ފަރާތްތަކާ ބައްދަލުކޮށް މަޝްވަރާކުރެވިފަ. ކަސްރަތުގެ ދާއިރާގައި އުޅުއްވާ ފަރާތްތަކާ ކުޑަ
35

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ކޮމިޓީއެއް ނެންގެވުމަށްފަހު ނިންމާ ކަރުދާސް ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާ ދެއްވުމަށް ނިންމާފަ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް
މިހާތަނަށް އަދި ކަރުދާސް ލިބިފައި އޮތް ކަމަކަށް ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ފާހަގަކުރައްވާފައެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް،
އަޅުގަނޑު ހިތުން މި މައްސަލައަކީ ވެސް ފުދޭވަރަކަށް ވަގުތު ހިނގައްޖެ. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން
ކޮމިޓީ ރިޕޯޓު، އެ ބޭފުޅުން ކަރުދާސް ލިބެންދެން މަޑުކޮށްދެއްވުން ކަންނޭނގެ އަޅުގަނޑަށް. ދެން އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންގެ އިތުރު ވިސްނުމެއް، ހުށަހެޅުމެއް އޮވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑު އެދެން ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން. އަޅުގަނޑުމެން
މި މައްސަލަ ކަރުދާސް ލިބެންދެން މަޑުކޮށްލައްވާނީތޯ ނޫނީ އަލުން އިތުރަށް މިކަން ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތެއް
ބަލަން އެ ބޭފުޅުންނާ އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުކުރުން ނޫނީ ސިޓީއެއް ފޮނުވުން ނަމަވެސް އެޖެންޑާގައި މައްސަލަ
އޮތީމަ މިކަމާމެދު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފިރުޝާން ކިހިނެއްތޯ ފާހަގަކުރައްވަނީ މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން.
މަޑަވެލި ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ފިރުޝާން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު ވަކި ކޮމެންޓެއް ނެތް އިނގޭތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ ބޭފުޅުންގެ ކަރުދާސް ލިބެންދެން އަދި މި މައްސަލަ ހަމަ ކޮމިޓީގައި މަޑުޖައްސާލާނަން.
ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޖެންޑާގައި އޮތް އަނެއް މައްސަލައަކީ އޭޝިއަން ފުޓުބޯޅަ ފެޑްރޭޝަން އެގްޒެކެޓިވް
ކޮމިޓީގެ އިންތިޚާބާ ގުޅޭ ގޮތުން އިންތިޚާބުގައި ވާދަކުރެއްވި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލަ. ދެން އެ
މައްސަލައިގައި ވެސް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވިފައި އޮތް ހިސާބަކީ ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް
ލިޔުމުން ފޮނުވުމަށް މަރިޔަމް މުޙައްމަދަށް ސިޓީއަކުން ދެންނެވިފައި އަދި ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުމެއް ވެސް ގެންދެވިފަ.
އެހެންނަމަވެސް، އެ ފަރާތުގެ ވަކީލުން ހަމަޖެއްސުމަށް ވަގުތު ބޭނުންވާތީ ބައްދަލުވުން ފަސްކުރެވިފަ. އަދި އޭގެ
އިތުރުން އަޅުގަނޑު ފަހުން ވެއްޖެ މި ބައްދަލުވުން ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ޓަކައި ވަކީލުންނާ އެއްކޮށް ހާޒިރުވުމަށް
ކިހާ ވަގުތެއް ނަގާނެތޯ ސާފުކުރުމަށް ވެސް އެ ފަރާތަށް ސިޓީއެއް ފޮނުވިފަ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބެއް ނެތް
މިހާތަނަށް ލިބިފަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ވެސް ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ ކޮވިޑުގެ މި ހާލަތާ އެއްކޮށް މިކަހަލަ
ބައްދަލުވުމެއް ކުރިއަށް ގެންދެވުން މި ވަގުތަށް އެހާ ފަސޭހަކަމަކަށް ނުވެ މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލަ ވެސް
ގޮއްސަ އޮތް ހިސާބު ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑަށް މި ދަންނަވާލެވުނީ. ދެން އޭގެ އިތުރުން
އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައޮތް އަދި މި ކޮމިޓީގައި އެއްވެސް ވަރަކަށް މަސައްކަތް ނުފެއްޓޭ 4 މައްސަލައެއް ހުށަހެޅިފަ.
36

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އެހެން މި ދެންނެވީ ފުރަތަމަ މައްސަލައަކީ އަންހެނުން، ނ.މަނަދޫ، ރީޙުއްޞަބާ، އާމިނަތު ޝިރުމީނާ 06 އެޕްރީލް
2021 ގައި އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލުގައި ކުރި އޮޕަރޭޝަނަކަށްފަހު ނިޔާވި މައްސަލަ ރިވިއުކުރުމަށް ހެލްތު މިނިސްޓްރީން
އިހުމާލުވެފައިވާތީ ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީއެއް. ޢަބްދުލްޙަމީދު ޙުސައިން ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީއެއް އެ ބޭފުޅާގެ
އަންހެނުން ނ.މަނަދޫ، ރީޙުއްޞަބާ، އާމިނަތު ޝިރުމީނާ، 06 އެޕްރީލް 2021 ގައި އޭ.ޑީ.ކޭ ހޮސްޕިޓަލުގައި ކުރި
އޮޕަރޭޝަނަކަށްފަހު ނިޔާވި މައްސަލަ ރިވިއުކުރުމަށް ހެލްތު މިނިސްޓްރީ އިން އިހުމާ ލުވެފައިވާތީ ފޮނުވާފައިވާ
ސިޓީއެއް. މި ސިޓީ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް އިއްވާލަދެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު އެދެން ސެކްރެޓޭރިއޭޓުގެ އަރިހުގައި.
ޝިފާ، ޢަބްދުލްޙަމީދުގެ ފަރާތުން ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައި އޮތް ސިޓީ މެންބަރުންނަށް އިއްވާދެއްވުމަށް އެދެން
އަޅުގަނޑު.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
؟
އަޅުގަނޑު އަޑުއިވޭތޯ
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ރަނގަޅު. ކުރިއަށްގެންދަވާ. ޝިފާ، މިހާރު އިނީ މައިކް މިއުޓްވެފަ.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ލެޓަރ ސްކޭންވެފައި ނެތީމަ އަޅުގަނޑަށް ސިސްޓަމުން ނެތް ފެންނާކަށެއް.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝިފާ އެހެންވީމާ، އެބަ އޮތްތޯ މިހާރު ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުފެއްޓި މި އޮތް މައްސަލަ އެއީ މާލޭގައި ވޮލީ
ކުޅުމުގެ ހުއްދަ ލިބިފައި ނެތީމަ، އެ ހުއްދައަށް އެދި ކަމާ ގުޅުން ހުރި އިދާރާތަކުގައި ދަންނަވާ ދެއްވުމަށް އެދި އެބަ
އޮތް ވޮލީބޯލް ފެމިލީ އެސޯސިއޭޝަނުން މި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. އެ މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައި
އޮތްއިރު މި ކޮމިޓީއަށް ލިބިފައި އޮތް ސިޓީ ވިދާޅުވެދެއްވެން އެބަ އޮތްތޯ މި ވަގުތު.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
37

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އަޅުގަނޑު ހިތުން އަޅުގަނޑުމެން ކޮވިޑުގެ ފަހުން އައިއްސަ ހުރި ލެޓަރތަކެއް ވީމަ، ތި ލެޓަރތައް ނެތް ސްކޭން
ކުރެވިފައެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސްޓާފުން ވެސް އޮފީހަށް ނުދާތާ ދުވަސްކޮޅެއްވެއްޖެ. އެހެންވީމާ، ސްކޭންގައި
ނެތިއްޔަކާ އަޅުގަނޑަކަށް މިކޮޅަކުންނެއް މި ސިސްޓަމަކުން ނުއެއް ފެނޭ. ރިމޯޓް ސިސްޓަމަކުން ލެޓަރތަކެއް
ނުފެންނާނެތާ ހާޑް ކޮޕީއެއް. އަޅުގަނޑު ބަލާލަން ޖެހޭނީ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޮންލައިން މީޓިންގގައި މިއަދު ކުރިއަށްގެންދެވެން ހުރި އެޖެންޑާގައި ހުރި
މައްސަލަތައް މި ކުރިއަށް ގެންދެވުނީ. އަދި އެބަ އޮތް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުފެއްޓޭ ހަތަރު މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު
އެދެން ހަމަ މާދަމާ ވެސް ކޮމިޓީއެއް ޝެޑިއުލް ކޮށްދެއްވާ މި މައްސަލަތައް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެ ގޮތަކަށް
ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ތަރުތީބުކޮށްދިނުން. އެހެންވީމާ، އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް މި ކުރަނީ އިޖުތިމާޢީ
ކޮމިޓީގެ އެޖެންޑާގައި ގިނަ ކަންތައްތަކެއް ހުރީމަ އެ ކަންތައްތައް ހަމަ ނުނިމި ހުރި މަސައްކަތްތައް އަޅުގަނޑުމެން
ނިންމާލާ، ވީހާވެސް ބޮޑަކަށް ދައުރު ނިމެންވާއިރަށް އެޖެންޑާ ކުރުކޮށްލަން. ދައުރުގެ އެންމެ ފަހު މަސް މިއަދު މި
ފެށުނީ އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި އިން ގޮތުން މިހާރު ގަވާއިދަށް ގެނެއްސައި އިން ބަދަލާއެއްކޮށް. އެހެންވީމާ،
އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ...
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝިފާޢު، އަޅުގަނޑަށް ސިޓީ ވޮލީބޯޅައާ ގުޅިގެން އިން ސިޓީ އަޅުގަނޑަށް ކިޔާލެވިދާނެ. ވޮލީބޯޅަ ފެމިލީ
އެސޯސިއޭޝަނުން ފޮނުވާފައި އިން ސިޓީ އަޅުގަނޑު ކިޔާލަދެންތޯ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އެހެންވީމާ، އެ މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންގޮއްސަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދި ނިންމާލެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އެކަމާއި ގުޅިގެން
ލިބިފައި އޮތް ސިޓީ މެންބަރުންނަށް އިއްވާލަދެއްވުން އެދެން.
އިދާރީމޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
38

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ވޮލީބޯލް ފެމިލީ އެސޯސިއޭޝަންގެ އިދާރާ. މ.ލިނެކްސް. މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް، ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ. ކޮވިުުުް19- ޕެންޑަމިކާއި ގުޅިގެން
އެޗް.ޕީ.އޭއިން އަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ މާލޭގައި ކުޅިވަރު ހަރަކާތްތައް ކުރިއަށް ގެންދިޔުން
މަނާކޮށްފައި އޮންނަތާ މިހާރު މަސް ދުވަހަށްވުރެ ގިނަ ދުވަސް މި ވަނީ ވެފައެވެ. ކުޅިވަރަކީ ދުޅަހެޔޮ
ޞިއްޙަތެއްގައި ހުރުމަށާއި އިޖުތިމާޢީ ގުޅުން ރަނގަޅުކުރުމަށާއި އަދި ކްރައިމް މަދުކުރުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ރޯލެއް
އަދާކުރާ އެއްޗެކެވެ. ކުޅިވަރު ހަރަކާތްތައް ހުއްޓުވާފައި އޮތުމުން އާންމުކޮށް ކޮންމެ ދުވަހަކުހެން ވޮލީ ކުޅެން
ނިކުންނަ ބައެއް ފަރާތްތަކަށް ނަފްސާނީ ގޮތުން ވެސް މި ވަނީ އުނދަގޫތަކާއި ގެއްލުމާއި ކުރިމަތިލާންޖެހިފައެވެ.
މިހެން މިކަން ދިޔުމުގެ ސަބަބުން އާއިލީ ހަމަނުޖެހުންތަކާއި ނުރަނގަޅު އެތަކެއް ކަންތައްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ
ތެރޭގައި މި ވަނީ އުފަންވާންފަށާފައެވެ. އަދި ދަންނަވަމެވެ. ކޮވިޑު 19- ޕެންޑަމިކުގެ ބަލިމަޑުކަމުން ސަލާމަތްވުމަށް
ދުޅަހެޔޮ ޞިއްޙަތެއް މުހިންމު ރޯލެއް އަދާ ކުރާކަން ފަންނީ މާހިރުންގެ ހޯދުންތަކުން ވަނީ ކަށަވަރުވެފައެވެ. ވޮލީ
ކުޅޭ ކުދިންނަށް ލިބެމުން މި އަންނަ ގެއްލުމާއި ނޭދެވޭ ކަންކަމަށް ލިބޭ ޙައްލަކީ ގައިދުރުކޮށް ނެޓެއްގެ ދެފަރާތުގައި
ކޮޅަކަށް ގިނަވެގެން ހަ މީހުން ތިބެ، އެއްހާސް އެއްސަތޭކަ އެގާރަ ސްކެއަރ ފޫޓު ބޮޑު ކޯޓެއްގައި ކުޅޭ މި ކުޅިވަރު
އާންމުކޮށް ކޮންމެ ދުވަހަކު ކުޅެމުން އަންނަ ފަރާތްތަކަށް ކުޅުމުގެ ހުއްދަދިނުމެވެ. އަދި ދަންނަވަމެވެ. ކޮވިޑު19-
ޕެންޑަމިކުގެ ބަލިމަޑުކަމުން ސަލާމަތްވުމަށް، ގައިދުރުކޮށް ކުޅޭ ވޮލީބޯޅަ ކުޅެން ހުއްދަނުކޮށް، ބައެއް އެހެން
ކުޅިވަރުތައް ކުޅުމަށް ހުއްދަ ދެވިފައިވުމަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ވޮލީ ފެމިލީއަށް، ވޮލީ ކުޅެން ހުއްދަދޭންޖެހޭ ބައެއް
ސަބަބު، ދޭންޖެހޭ ސަބަބެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެމެވެ. އަދި ދަންނަވަމެވެ. މަނިކުފާނަކީ ރައްޔިތުންގެ
އިހުސާސްތައް އެންމެ ރަނގަޅަށް އެނގޭ، އަދި މި ކަހަލަ ކަންކަމުގައި އިންސާފާއި ހަމަހަމައަށް ކަމަށް ގޮވާލާ،
އެކަމަށް މަސައްކަތް ކުރަމުން އަންނަ ފަރާތް ކަމުގައި، ފަރާތެއް ކަމުން މި ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
އެހީތެރިވެދިނުމަށް ވޮލީބޯޅަ ފެމިލީގެ ފަރާތުން މާލޭސިޓީގައި ވޮލީ ކުޅެން އަންނަ އެންމެހާ ފަރާތްތައް އިންތިހާއަށް
އެދޭ ކަމެކެވެ. ވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މާލެސިޓީގައި ވޮލީ ކުޅުމުގެ ހުއްދަ ހޯދައި ދިނުމަށް ކަމާ ބެހޭ އެންމެހާ
ފަރާތްތަކަށް ދަންނަވާދެއްވުން އެދެމެވެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަން މި ސިޓީއާ ގުޅިގެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ އެއްވެސް ކަމެއް އޮތް ނަމަ އެ ކަމަށް.
39

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢީސާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު އެ ސިޓީގައި އޭނަ ޝަކުވާކޮށްފައި އިން އެއް ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި ފާހަގަކުރެވެނީ އެކި ކުޅިވަރު
ކުޅޭ މީހުންގެ މެދުގައި އެޗް.ޕީ.އޭގެ އުސޫލުތައް ތަފާތުކުރާ ވާހަކަ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި ބެލެވެނީ. ނުވަތަ
ސަރުކާރުން ޢަމަލު ކުރާ ގޮތް ތަފާތުވާ މައްސަލަ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް މި ބެލެވެނީ މައްސަލައަކީ. އެއް މައްސަލައަކީ.
ދެވަނަ މައްސަލައަކީ އެ މީހުންނަށް ވޮލީކުޅެވޭނެ ގޮތެއް ހޯދައި ދިނުން ހަމަޖައްސައިދޭށޭ. ދެން މިހާރު މީގައި
ޚާއްޞަ ބަލިމަޑުކަމެއްގެ ހާލަތް މިއީ. އެހެންވީމާ، މި ހާލަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެޗް.ޕީ.އޭ އިން ހުއްދަކޮށްފައި
ނެތް ކަމެއް ހުއްދަކުރުވުމަށް އެޗް.ޕީ.އޭގައި އެދެވިދާނެ ކަމަކަށް އަޅުގަނޑަކަށް އެހާ ބޮޑަކަށް ގަބޫލެއް ނުކުރެވޭ.
އެކަމަކު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސާފުކުރެވިދާނެ އެ ކުޅިވަރު ކުޅޭ މީހުންގެ މެދުގައި ތަފާތުވާ އުސޫލުތަކެއް، ޢަމަލު ކުރާ
އުސޫލުތަކެއް ހުރިތޯ، ނެތްތޯ ޔަގީންކުރަން އެޗް.ޕީ.އޭ އާއި އަދި ހެލްތް މިނިސްޓްރީއާއި ކަމާއި ގުޅުން ހުރި
ވުޒާރާތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ސިޓީ ލިޔެވިދާނެ. އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އެ މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށްފަހު
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތި ސިޓީއަށް ޖަވާބެއް މުޤައްރިރަށް ދެވިދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އާންމު އުސޫލެއްގެ
ދަށުން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ ތި ފަދަ ކަންކަމުގައި ކޮމިޓީގެ އެޖެންޑާގައި ހިމަނައިގެން ބަހުސް ފުރަތަމަ
މަރުޙަލާގައި ނުކުރައްވާ މުޤައްރިރު އެ މަޢުލޫމާތު އެ ސިޓީއަށް ޖަވާބެއް ދިނުމަށް ޓަކައި ހޯދަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތު
ހޯދަންޖެހޭ ފަރާތްތަކުން ހޯދާއިރުގައި އެ މަޢުލޫމާތުތަކުގެ އަލީގައި މުޤައްރިރަށް އަމިއްލަފުޅަށް ޖަވާބެއް ދެއްވެން
އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައި އޮތް ފާސްކުރުމުގެ ދަށުން އިޚުތިޔާރު ނުލިބޭ ކަންކަން އެކަނި ކޮމިޓީއަށް
ގެންނަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އަދި ގެންނަން ޖެހޭނީ އެ މަޢުލޫމާތުތައް ހޯދުމަށްފަހު މުޤައްރިރަށް
ގޮތެއް ނުނިންމެވޭ ހާލަތުގައި ކޮމިޓީގެ ލަފައެއް ހޯދަން ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވެނީ. އެހެންވީމާ، އެ
ޕްރޮސެސް ފުރިހަމަކުރެއްވުން އަޅުގަނޑު އެދެނީ.
40

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި މައްސަލައިގައި ވެސް
ސެކްރެޓޭރިއޭޓުންނަށް އެދެން އެ ދަންނަވާ ސިޓީގައި ބަޔާންކުރެވިފައި އޮތް ގޮތަށް އެހެން ކުޅިވަރުތަކާއި ވޮލީބޯޅަ
ކުޅޭ ފަރާތްތަކާއި ތަފާތުވާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް އުސޫލު އޮތްކަން ސިޓީގައި ފާހަގަކޮށްފައި އޮތީމަ އެކަން ސާފުކުރުމަށް
އެޗް.ޕީ.އޭ އަށް ސިޓީއަކުން ދަންނަވާ ދިނުމަށް އިނގޭތޯ. އެ މަޢުލޫމާތު ސާފުކޮށްފައި އަޅުގަނޑު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ
މި ސިޓީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާފައި އޮތް ފަރާތަށް ވޮލީބޯޅަ ފެމިލީ އެސޯސިއޭޝަންގެ ރައީސް، ޞައްފާން އަޙްމަދަށް
އަޅުގަނޑު ޖަވާބެއް ފޮނުވާނަން. ދެން އެބައޮތް ކޮމިޓީއަށް ވަރަށް ފަހުން ލިބިފައި އޮތް މައްސަލައެއް. މި
މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މީގެ ކުރިން ވެސް މި ކޮމިޓީގައި ބަހުސްކުރެވިފައި އޮތް މައްސަލައަކާއި ހަމަ
ގުޅުންތަކެއް އޮތް އެއް ވައްތަރެއްގެ މައްސަލައެއް. އެއީ މޯލްޑިވްސް އެސޯސިއޭޝަން ފޯ އެމްޕްލޯއިމަންޓް
އެޖެންސީސްއިން ހުށަހަޅާފައި އޮތް މައްސަލައެއް. އަޅުގަނޑު ހިތުން މި މައްސަލައިގައި ހަމަ އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުންގެ މަޝްވަރާއެއް އަޅުގަނޑު ބޭނުންވާނެ. އެއީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތްއިން ޢަމަލު ކުރާ ރެކްރޫޓްމަންޓު
އުސޫލުގެ ސަބަބުން ހިއުމަން ޓްރެފިކިންގ އަށް ހިތްވަރު ލިބޭކަން ވިދާޅުވެ، ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާފައި އޮތް
މައްސަލައެއް. ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން މި ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މި މައްސަލައިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ލިބިފައި އޮތް ސިޓީ އިއްވާލެވިދާނެތޯ؟
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އަޅުގަނޑު މުޤައްރިރު، ތި ސިޓީ އިއްވުމުގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން ފުރުޞަތެއް ދެއްވަފާނަންތޯ؟
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަހްމަދު ޢީސާ ކުރިއަށްގެންދަވާ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
މިހާރު މުޤައްރިރުގެ އިޒުނައާއެއްކޮށް އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ކޮމިޓީން ނިކުމެލާނަން. ތި މައްސަލައަކީ އަޅުގަނޑުގެ
މަޞްލަޙަތު ހިމެނޭ ވިޔަފާރިއަކާއި ގުޅުން ހުރި މައްސަލައަކަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑު ނިންމާފައި އޮތީ ކުރީގައި ވެސް
މުޤައްރިރަކަށް ހުރިއިރުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ބައިވެރިނުވާން. އެހެންވީމާ، ތި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮމިޓީއަށް
41

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ހުށަހެޅި، ކޮމިޓީން ކުރަމުންގެންދާ މަސައްކަތަކާ ބެހޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް އަޅުގަނޑަށް ލިބެން އަޅުގަނޑު ނޭދޭތީ،
އަޅުގަނޑު މި ވަގުތު ކޮމިޓީން ނިކުމެލަން އިޒުނައަކަށް އެދެން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަސްލު ޙަޤީޤަތުގައި އަޅުގަނޑު ކުރިން ވެސް ފާހަގަކުރިހެން ކުރިން މި ކޮމިޓީގައި
މަސައްކަތް ކުރެވިފައި އޮތް މައްސައަކާއި އެއްވައްތަރުގެ މައްސަލައެއް. ސީދާ އެ މައްސަލައެއް ނޫން މިއީ.
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފަހުން އެއީ 21 އޭޕްރީލުގައި ލިބިފައި އޮތް. 21 މޭއިގައި ލިބިފައި އޮތް މައްސަލައެއް މި
މައްސަލައަކީ. މުޅިން އައު މައްސަލައެއް. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި މައްސަލައިގައި ކޮމިޓީގެ
މަސައްކަތުގައި ބައިވެރިވުމަށް އެކަހެރިވާން އެދޭނަމަ އަޅުގަނޑު އެއް ވެސް އިޢުތިރާޟެއް ނެތް އެކަމުގައެއް.
އެހެންނަމަވެސް، މިއީ ކުރިން ހުށަހެޅިފައި އޮތް މައްސަލަ ނޫން ކަމަށް. މުޅިން އައު މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު
ފާހަގަކޮށްލީ.
ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޢީސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:
ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް ވެސް އެޖެންސީތަކާއި އެޖެންސީތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާއި ގުޅުން ހުރި ކަމެއް ވީމަ، އަޅުގަނޑު
ގަބޫލުކުރަނީ އަޅުގަނޑު ތަނާޒިލުވާންޖެހޭނެ ކަމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީން ނިކުމެލާނަން.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! އާދެ! އެއްވެސް އިޢުތިރާޟެއް ނެތް އަޅުގަނޑުގެ. ޝުކުރިއްޔާ. އެހެންވީމާ، ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން މި މައްސަލައާ
ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައި އޮތް ސިޓީ މެންބަރުންނަށް އިއްވާލަދެއްވުން އެދެން.
އިދާރީ މޭޒުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
މޯލްޑިވްސް އެސޯސިއޭޝަން ފޯ އެމްޕްލޯއިމަންޓް އެޖެންސީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް
އަލްފާޟިލް މުޙައްމަދު ނަޝީދަށް. ވެދުން ސަލާމަށްފަހު ދަންނަވަމެވެ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
42

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
ޝިފާ، އަދި އަޅުގަނޑަށް މަޑުކޮށްލަދެއްވިއްޔާ ވަރަށް ރަނގަޅު އިނގޭތޯ. ޝިފާ، އަޅުގަނޑު ބޭނުން މި ދެން ވަރަށް
ބޮޑު މައްސަލައެއް ވީމަ، މި ވަގުތު މި މަ އްސަލަ ހަމަ ސިޓީ އިއްވާލުމުގެ ކުރިން ކޮމިޓީގައި މި ވަގުތު ތިއްބެވި
މެންބަރުން ހަމަ އަޅުގަނޑަށް އެނގެން، ސާފުވެލަން. އެހެންވީމާ، މި ވަގުތު ތިއްބެވީ ކޮން މެންބަރުންނެއްކަން މި
ޗެޓުގައި ފާހަގަކޮށްލަދެއްވުން އެދެން އަޅުގަނޑު. މި ކޮމިޓީ އޮންލައިންކޮށް ގެންދާ ކޮމިޓީއެއް ވީމަ، އޮންލައިންވެފައި
ތިބީ ކިތައް މެންބަރުންތޯ ސީދާ މައްސަލަ އަޑުއެހުމަށް ޓަކައި ނޫނީ ބަހުސްކުރުމަށް ތިއްބެވިކަން އަޅުގަނޑު ޔަގީން
ކޮށްލަން ބޭނުން، މުހިންމު ފުޅާދާއިރާއެއްގައި މަސައްކަތް ކުރަންޖެހޭ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް
ފާހަގަކުރެވޭތީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީއަށް ކަނޑައަޅާފައި އޮތް ވަގުތު ވެސް ގާތްގަނޑަކަށް މި ހަމަވީ. ދެން
އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި މައްސަލަ ސިޓީ މެންބަރުންނަށް އިއްވި ކަމުގައި ވިޔަސް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި
މިކަމާ ބެހޭ ގޮތުން ބަހުސްކުރާނެ ވަގުތު ނެތުމާއި ވެސް އެކުގައި އަޅުގަނޑު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި މައްސަލަ
ކުރިއަށް ގެންދާނީ ދެން އޮންނަ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމެއްގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެދެން މާދަމާއަށް
ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަގުތު ލިބޭ ކަމަށް ވަންޏާ އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ އިތުރު ބައްދަލުވުމެއް އެޖެންޑާ ކޮށްދެއްވުން.
އަޅުގަނޑުމެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދާނަން. ދެން އިތުރު އެއްވެސް ކަމެއް، އެއްވެސް
މެންބަރަކު ފާހަގަކުރައްވަން ނެތިއްޔާ އަޅުގަނޑު މިއަދަށް މި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ނިންމާލާނަން. އިއްޒަތްތެރި،
މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާޢީ ފުރުޞަތަކަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާތީ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު
ދެން. ރާޢީ، ކުރިއަށްގެންދަވާ.
މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާޢީ ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އޮންލައިންކޮށް މި ގެންދަނީ
މަޖިލިސް ވެސް. ދެން އަދި ކޮމިޓީތައް ވެސް. ދެން މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ކަންދިމާކުރި ގޮތުން މަޖިލީހުގެ
ޖަލްސާއެއް ނެތް. އެކަމު މާދަމާ ވެސް ހަމަ ޖަލްސާއެއް އޮވެދާނެ. އެހެންވެއްޖެ ކަމުގައި ވަންޏާމުން އަޅުގަނޑު
ވަރަށް އެދެމޭ ކޮމިޓީތައް މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަށް ފުށުނާރާނެ ގަޑިއަކަށް ހަމަޖައްސާއިރު ހަމަޖައްސައި ދެއްވުން. އެއީ
ސަބަބަކީ ހަމަ ބައެއް ފަހަރު މިހާރު ހަމަ އޮންލައިންކޮށް އެބަ ދިމާވޭ ޓެކްނިކަލް މައްސަލަތައް ވެސް، އެހެން ހަމަ
މަޖިލިސްގެ އިދާރާއިން ވެސް ބައެއް ފަހަރު އެބަ ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީތަކުގައި ވެސް ހަމަ ދިމާވެދާނެ.
އެހެންވެއްޖެ ކަމުގައި ވަންޏާމުން އޮންލައިންކޮށް މިގޮތަށް ގެންދާއިރު އުނދަގޫތަކެއް އެބަ ހުރި. އެހެންވީމާ، ކޮމިޓީ
ގެންދާއިރު މަޖިލިސްގެ ގަޑިއަށް ފުށުނާރާނެ ގޮތަކަށް ގެންދެވުމަކީ އަޅުގަނޑު ދެން ވަރަށް ބޮޑަށް އެދޭ ކަމެއް. ދެން
43

އިޖުތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ 13 ވަނަ ބައްދަލުވުން 1 ޖޫން 2021
އެއްކަލަ މި ބުނާހެން ކޮމިޓީގެ ބޭފުޅުންގެ އާނ ބަސް ލިބިގެން ވަކިގޮތެއް ނިންމާނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުގެ އެދުމެކޭ
މުޤައްރިރަށް އިނގޭތޯ. ޝުކުރިއްޔާ.
ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:
އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ވެސް އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މަސައްކަތް ކުރާނަން ވީހާވެސް
ބޮޑަކަށް މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތައް އޮންނަ ދުވަސް ދުވަހު، އެ ޖަލްސާތައް އޮންނަ ގަޑިއަށް ފުށުނާރަ، ހަމަ ކޮމިޓީ
އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭތޯ. ސެކްރެޓޭރިއޭޓުން ވެސް ވީހާވެސް ބޮޑަކަށް ގަޑިއެއް ކަނޑައަޅާއިރު އެގޮތަށް
ވިސްނަވައިގެން ކަނޑައެޅުން އެދެން. އެހެންވީމާ، އިތުރު މެންބަރަކު އިތުރު ފުރުޞަތަކަށް އެދި ކަމެއް ފާހަގަކޮށްލަން
އެދިފައި ނެތީމަ، އަޅުގަނޑު މިހާހިސާބުން މި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުން މި ނިންމާލީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.
____
44